

EUROKRATT

Tallinna
õhuvärv
uueneb

President
Euroopa
Liidust

Välismaal
helistamine
odavneb

Euroopasse
praktikale

Katrin Vaga

Aivar Paidla
eurorännakud

Põnev Küpros

sõnumid
Brüsselist

Üks kõigi, kõik ühe eest

TOIVO KLAAR EUROOPA KOMISJONI EESTI ESINDUSE JUHT

Elmine Eurokrati number ilmus vaid kolme kuu eest, kuid poliitilisi sündmusi on Eesti näinud selle lühikese aja jooksul mitme aasta jagu! Pronksõduriga seonduvad sündmused näitasid ilmekalt, kui võrd oluline on Eestile kuuluda nii Euroopa Liitu kui ka NATOsse.

Sõltumata sellest, kas pidada pronksõduri teisaldamist õigeks või valeks, ei saa Venemaa jäme käitumine Eesti suhtes kevadpäha paiku leida ühtegi õigustust. Eesti liitlaste otsustava sekkumise tagamaaks võime kindlalt pidada oma "klubisse" kuulumist. Euroopa Liit, nagu ka NATO, on üles ehitatud liikmesriikide solidaarsuse põhimõttele. Eesti tunnetas neil närvilistel ja paljuski ülespuhutud konfliktiga päevadel selgelt, milline väärtus on klubiliikme staatusel.

Euroopa Liidu puhul tähendab ühtsuse põhimõte, et võrdsus ei saa valitseda vaid rahajagamisel, kui vaesemaid liikmeid aidatakse järele Euroopa Liidu keskmisele tasemele. Solidaarsus kehtib ka rahvusvahelistes suhetes. Kui Euroopa Liidu eesistuja sõna võtab, ei tee ta seda mitte pelgalt enda, vaid kõigi 27 liikmesriigi ni-

mel. Euroopa Liidu partnerid peavad sellest aru saama – ei saaks ju pidada ELi nimel läbirääkimisi, kui oleks teada, et iga liikmesriik ajab sootuks oma joont. Nii on see väliskaubanduses ja kliimamuutuste aruteludel, nii peaks see Euroopa Komisjoni arvates olema ka energeetikaküsi-

Mida rohkem suudame üksteist mõista, seda tugevamad oleme – nii ise kui ka riik.

mustes. Nii oli see ka mai alguses, kui Eesti ei seisnud üksinda Venemaaga vastamisi, vaid tunnetas 26 liitlase tuge.

Ometi tuletasid kevadised sündmused meile meelde, et Eestis on tegelikult vara rääkida eestlaste ja mitte-eestlaste vahelisest integratsioonist. Pigem võiks rääkida tolerantsest, isegi sõbralikust koosseksistentsist. Meil on paljuski kaks ühiskonda: eestikeelne ühiskond ja venekeelne ühiskond, mis eksisteerivad paralleelselt ja puutuvad kokku poes, tänaval või tööplatsil. Sotsiaalsel tasandil suhtlevad aga eestlased pigem eestlastega ja mitte-eestlased omavahel – loomulikult eranditega,

mis kinnitavad üldjuhul reeglit. See on muidugi üks võimalikke ja mitte kõige hullemaid koosseksisteerimise viise, ent samas toob endaga paratamatult kaasa lünkliku teineteisemõistmise. On aeg asuda selle küsimusega senisest tõsisemalt tegelema.

Ka Eurokratt on muutunud võrreldes eelmise numbriga veidi tõsisemaks, ent samas ka sisukamaks. Vabariigi President avab artiklite sarja, kus Eesti ja Euroopa juhtfiguurid kõnelevad oma mõtetest seoses Euroopaga. Euroopa Liidu võrdsete võimaluste aastast tulenevalt ajame juttu Eesti soolise võrdõiguslikkuse voliniku Margit Sarvega. Samuti hakkame tutvustama Euroopa Liidu teisi liikmesriike – seekord on vaatluse all Küprose ees seisvad väljakutsed.

Jätuvad ka esimesest numbrist tuttavad rubriigid: "Persoon" tutvustab Luxembourgis suurt lasteasutust juhtivat Aivar Paidlat, "Kultuur" intervjuerib ETV uut Brüsseli korrespondenti Katrin Vaga. Ja leidub veel palju muudki huvitavat.

Üks kõigi, kõik ühe eest. Head lugemist ja kaasarákimist! **ek**

Hillar Mets

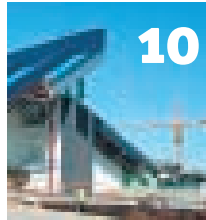
Eurokratt

Euroopa Komisjoni Eesti esinduse ajakiri
Rävala 4, Tallinn 10143
telefon 626 4400
faks 656 4401
e-post info@euroopaliiit.ee
www.euroopaliiit.ee
Toimetuse kollegium: Mai Võõrmann,
Hardo Pajula, Hannes Rumm
Teostus: KPMS & Partner
Fotod: Scanpix, Pressifoto,
Eesti Rahvusringhääling
Trükk: Uniprint
Tiraaž: 50 000

Ajakirja tekstid ei kajasta Euroopa Komisjoni ametlikke seisukohti.

Mis uudist?

- 4** Välismaal helistamine muutub odavamaks
Euro raha taotlemine lihtsustub
- 5** Võrdsete võimaluste aasta
- 9** Põllumajandustoetused saadaval
Loomkatsed vähenevad

- 13** Näe inimest, mitte tema puuet

Kultuur

- 14** Telegeeniline Katrin Vaga
- 16** Erich Lessingi fotonäitus
- 17** Filmiõhtud Euroopa Liidu majas

Noored

- 18** Euroopasse praktikale
- 20** Praktika puuetega inimestele

Persoon

- 6** Aivar Paidla juhivad Luxembourgis suurt lasteasutust

Arvamus

- 9** Eurokratt külas presidendil

Kasulik EL

- 10** Tallinna lennujaam uuenduskuuril

Võrdõiguslikkus

- 12** Võrdõiguslikkus puudutab meid kõiki

Tasub teada

- 21** Põnev Küpros
- 21** 14,5 miljardit põllumajandusele
- 23** Suurim Euroopa-elamus

Helista, kui hätta jääd

EUROPE DIRECT on tasuta teabetalitus, mida inimesed võivad kasutada kõikjal Euroopa Liidus, et saada vastuseid küsimustele ELi ja sellega seonduvate teemade kohta. Huvitab sind ELis töötamine või õppimine? Tahad saada teavet ELi põhiseaduse või institutsioonide kohta? Helista ja uuri järele!

EUROPE DIRECT talitusel on:

- ★ Ühtne tasuta telefoninumber **00 800 6789 1011**, millele saab helistada ELi liikmesriikidest ning kus kõnelele vastatakse ka eesti keeles.
- ★ Tavaline telefoninumber **00 322 299 9696**, millele saab helistada kõikjalt üle maailma ning mille puhul kehtivad tavapärased kõnetariifid.

TULE MEILE KÜLLA!

Euroopa Liidu Infokeskus
Laikmaa 15, Tallinn 10143
tel 626 4433, faks 626 4401
e-post info@euroopaliit.ee
www.euroopaliit.ee

EUROPE DIRECTi infopunktid: Tallinna infopunkt

Li Lind
Eesti Rahvusraamatukogu
Tõnismägi 2, Tallinn 15189
tel 630 7466, faks 645 1997
e-post edir@nlib.ee
<http://elik.nlib.ee/europedirect>

Lõuna-Eesti infopunkt

Kristi Kivilaid
Tartu Ülikooli Raamatukogu
W. Struve 1, Tartu 50091
tel 737 5725, faks 737 5725

e-post edir@euroinfo.ee
<http://www.euroinfo.ee/ed>

Kesk-Eesti infopunkt

Janika Vingel
Järva maavalitsus
Rüütli 25, Paide 72713
tel 385 9662, faks 385 0519
e-post edir@jarvamv.ee
www.jarva.ee/euroinfo

Pärnumaa infopunkt

Kersti Liiva
Pärnu maavalitsus
Akadeemia 2, Pärnu 80088
tel 447 9739, faks 447 9735
e-post edir@parnumaa.ee
www.mv.parnu.ee

Jõhvi infopunkt

Margus Ilmjärv
Pargi 27, Jõhvi 41537

tel 337 4952, faks 3374951
e-post: edir@koda.ee

Soovid ELi alast teavet saada ülikoolidest? Abi saad Euroopa Liidu dokumendikeskustest:

Tartu Ülikooli Raamatukogu EL dokumendikeskus

Ruth Tammeorg
W. Struve 1, Tartu 50091
tel 737 5781
faks 737 5701
e-post euroinfo@utlib.ee

Audentese Ülikooli EL dokumendikeskus

Liis Saks
Tondi 55, Tallinn 11316
tel 699 6557
faks 699 6500
e-post liis.saks@audentes.ee

Euroraha taotlemine lihtsam

1. mail 2007 jõustunud uus rahastamiskeskiri teeb Euroopa Liidust toetuse saamise varasemaga võrreldes lihtsamaks. Järgneva seitsme aasta jooksul (2007–2013) läheb ELi eelarvest mitmesugustesse uutesse programmidesse 975 miljardit eurot.

Uus eeskiri pakub paremaid, lihtsamaid ja praktilisemaid lahendusi kõigile, kes ELi rahaga kokku puutuvad. Administratiivprotseduurid viiakse miinimumile ning tagatakse tõhus kulude kontroll.

Rahastamisprogrammide koostamise ja eelarve volinik Dalia Grybauskaitė sõnul aitavad lihtsamad ja praktilisemad lahendused Euroopa Liidu raha otstarbekamalt kasutada. Suureneb efektiivsus ja maksimaksjate huvid on rohkem kaitstud.

Uued reeglid muudavad euroraha taotlemise lihtsamaks eelkõige väikestele ja kesk-

mise suurusega ettevõtetele, aga ka koolidele, kohalikele omavalitsustele ja teadlastele ning teadusuuringutega tegelevatele ettevõtetele. Näiteks tuleb uute reeglite järgi esitada senisest vähem dokumente alla 25 000 euro suuruse toetuse taotlemiseks. Teadustöötajad võivad taotleda ELi abiraha ka individuaalselt. Paindlikumaks on muutunud ka kaasfinantseerimise reeglid, teatud juhtudel on näiteks võimalik kaasfinantseerimise hulka arvata tööpanus.

Parandatakse ka rahastamise läbipaistvust ja kontrolli. Esmakordselt hakatakse avaldama kogu abisaajate nimekirja. Alates 2008. aastast avaldatakse arengu- ja regionaalabi saajad ning 2009. aastast põllumajandustoetuste saajad. Kõiki osapooli ühendav teabevõrgustik aitab ennetada pettusi ja korrupsiooni.

Euroraha lihtsama taotlemise reeglid internetis: http://ec.europa.eu/budget/other_main/funds_rules_en.htm **ek**

Välismaal helistamine odavneb

Paljud mobiiltelefoni kasutajad on kindlasti olnud pärast välismaal käiku eba-meeldivalt üllatunud hiigelsuure mobiiliarve pärast. Seni roamingu ehk rahvusvahelise mobiilside rändluse võrgus lausa usumatuid tasusid kasseerinud mobiiloperaatorid peavad sellest suvest uue Euroopa Liidu määruse kohaselt hindu langetama. Hinnad vähenevad veelgi 2008. ja 2009. aastal.

Euroopa Parlamendi, komisjoni ja ministrite nõukogu ühisel pingutusel sündinud rahvusvahelise mobiilside rändluse määrus toob juulikuust alates *roaming*-võrgus kaasa hinnalanguse kuni 70 protsenti. See tähendab, et Euroopa Liidus ringi liikudes ei ole kõnehinnad enam ebaõiglaselt kõrged, võrreldes kodus makstavate hindadega. Seni on tulnud välismaal sageli hiiglaslikku mitmeeurost minutitasu maksta nii ise valitud kui ka vastu võetud kõnede eest.

Nüüdsest võivad Euroopa Liidus *roaming*-võrgu tarbijad igal suunal ehk nii asukohamaal mobiiliga kõneldes kui ka tagasi koju või teise ELi riiki helistades. Uue mää-

ruse initsiaatori, infoühiskonna ja meedia voliniku Viviane Redingi sõnul on ülim aeg, et Euroopa Liidu siseturg küsiks välismaal reisijate käest sideteenuste eest märkimisväärselt madalamat tasu. "Mobiilside kliendilt ei tohiks nõuda kõrgemat tariifi lihtsalt selle eest, et ta on parajasti välismaal," sõnas Reding. "Viimane "piir" ELi siseturul, mis on näha inimeste telefoniarvetel, kaob nüüd väga kiiresti."

Määruse kohaselt ei tohi rändlustasu ületada 49 eurosentit (7.70 krooni) minuti eest välismaal tehtud mobiilkõne eest ja 24 senti (3.80 krooni) minuti eest välismaal vastu võetud kõne eest. Välismaa kõnedele piirhinna kaasa toov muudatus tähendab ka suuremat läbipaistvust hindades, sest mobiiloperaatorite hinnakirjad on seni olnud väga erine-

vad. Määruse vastuvõtmise hetkest on operaatoritel kuu aega, et teavitada oma kliente uutest nn eurotariifidest. Et SMSide turg pole veel täielikult välja kujunenud, seadus SMSi-ide hindasid ei reguleeri.

Euroopa Liidu rahvusvahelise mobiilside rändluse määrus toob mobiilside uue ajastu. ELi liikmesriikides reisivad inimesed saavad suhelda piiriüleselt soodsas ja läbipaistvas hinnas. Ülikõrged *roamingu* hinnad puudutavad vähemalt 147 miljonit Euroopa Liidu kodanikku, neist 37 miljonit turisti ja 110 miljonit äritarbijat. **ek**

Võrdsed võimalused kõigile

Euroopa Liit on kuulutanud 2007. aasta võrdsete võimaluste aastaks, mille märksõnadeks on õigused, esindatus, mitmekesisuse tunnustamine ja lugupidamine.

Inimestel on õigus võrdsele kohtlemisele sõltumata soost, seksuaalsest orientatsioonist, rassist ja etnilisest kuuluvusest, usust, puudest või vanusest. Eesmärk on tõsta laiemal üldsusel ja enim haavatavate ühiskonnagruppide teadlikkust sellest, et mis tahes diskrimineerimine on ebaseaduslik.

Euroopa Komisjon soovib alustada laiapõhjalisi diskussioone võrdse kohtlemise olemuse üle nii liikmesriikides kui ka üle Euroopaliselt. Uuringute järgi peavad eurooplased diskrimineerimist jätkuvalt probleemiks, Eestis teab vaid 19 protsenti inimestest oma õigusi. Võrdsete võimaluste aastaga loodab Euroopa Liit käivitada arutelusid ja hoogustada diskrimineerimisvastast võitlust.

Samuti käsitletakse ühiskonnagruppide kaasamist otsustusprotsessidesse – mis on teatud gruppidele takistuseks ja millised on senised positiivsed kogemused eri riikides. Käesoleva aasta üheks märksõnaks on ka teadlikkus Euroopa kultuurilisest, etnilisest, usulisest mitmekesisusest.

ek

2007 – Euroopa aasta „Võrdsed võimalused kõigile“

Üritused

- ★ Rahvusvaheline konverents „Religioonitolerants – võimalus, kohustus, vastutus“ (augustis)
- ★ Sotsiaalministeeriumi iga-aastane sotsiaalfoorum, kus tutvustatakse uuringute tulemusi ja väikeprojekte (novembris)

Väikeprojektid

- ★ Projekt „Hea elu“ erivajadustega lastele, sh noortelaager 23.07.–29.07. (MTÜ Eesti Seljaajusonga ja Vesipeahaigete Selts)
- ★ Esimene rahvusvaheline vanausuliste pärimuskultuuri festival PEIPUS 23.08.–26.08. Tallinnas, Mustvees, Tartus ja Kallastel (Eesti Vanausuliste Kultuuri- ja Arendusühing)
- ★ Noortele võrdsete võimaluste tagamine ja võrdse kohtlemise tutvustamine noorte filmifestivalil „Just Film 2007“ (Pimedate Ööde Filmifestival 25.11.–2.12.2007)
- ★ Esseekonkurss Ida-Virumaa üldharidus- ja kutsekoolide õpilastele teemal „Võrdsed võimalused kõigile“, mitmesugused noorte, õpetajate ning vähemusrahvuste kultuuriseltside ühisarutelud ja üritused (Ida-Virumaa Integratsioonikeskus)
- ★ Loengute seeria „Võrdsed võimalused – ebavõrdne kohtlemine, selle tähendus, ulatus ja võimalused seda ära hoida“ (AS Audentes)
- ★ „Võrdsed võimalused puudega naistele“ (Eesti Puuetega Naiste Ühing)
- ★ Üritused Lääne-Virumaa koolides teadlikkuse tõstmiseks: „Respektee erinevusi“ (Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koda) ja „Naine Eesti Kaardil“ (MTÜ Kodanikukoolitus)

Õppematerjalid

- ★ Juhendmaterjal õpetajale ja klassikaaslastele „Kuulmispuudega laps tavakoolis“ (MTÜ Kommunikatsiooniabi Keskus Komake)
- ★ Käsiraamat noortega töötavale inimesele seksuaalvähemuste teema käsitlemiseks „KAS – Kaasatus. Avatus. Sallivus“ (MTÜ KITA ja P)
- ★ Raamat islamiusulistest Eestis „Võrdõiguslikkus integratsioonis“ (Tatari Kultuuriselts Yoldöz)

Uuringud

- ★ Uuring psüühiliste erivajadustega inimeste tööturul rakendamise võimalustest Järvamaal (TÜ Türi Kolledž)
- ★ Uuring „Mustlasnaised Eesti mustlaskogukondades“ (TLÜ, EHI, Kodanikeühiskonna uurimis- ja Arenduskeskus)
- ★ Vähemusrahvustest naiste olukord Eesti tööturul (Poliitika-uuringute Keskus Praxis)

Kontakt ja info

võrdsete võimaluste aasta sündmuste kohta:

Heili Jõe, e-post heili.joe@sm.ee. Vaata ka www.sm.ee

Aivar Paidla

eurorännakud

Maailma ainukese suurhertsogiriigi pealinnas Luxembourgis elamine on tartlasele suisa sularõõm, kiidab igapäevaselt Euroopa Liidu institutsioonide töötajate võsukeste kasvatamisega tegelev **Aivar Paidla** oma teist kodulinna. Kunagine Raatuse Gümnaasiumi direktor on mitmeid euroameteid vahetades ka võõrsil taas ringiga hariduspõllule tagasi jõudnud.

TEKST:
HELEN ENNOK

Oma endist direktorit ja keemiaõpetajat Paidlat meenutavad toonased Tartu Raatuse Gümnaasiumi õpilased vaid hea sõnaga. Mitte kunagi mingit kurjustamist, kõik käis tal ainult hea sõna, nalja ja naeruga. Praegu tuleb Aivaril Euroopa Komisjoni allüksuse, polüvalentse lastekeskuse juhatajana kamandada lasteaiada ning pikapäevakooli ligi 1400 lapse ja sajakonna töötajaga. Võimaluse korral eelistab ta ka siin toime tulla ikka prääniku, mitte piitsaga.

Uued väljakutsed

“Võrreldes mu seniste euroametitega, on praegune töö aga hoopis teisest puust väljakutse,” räägib Tartust Luxembourgis Euroopa Parlamenti tõlkima kolinud ja siis seal juba ELi alalise ametnikuna institutsioonidevahelises Väljaannete Talituses korrektori ametit pidanud mees. Tema õppeasutusse kohalikus eurokvar-talis Kirchbergis toovad oma lapsed euroinstitutsioonide, see tähendab parlamendi, komisjoni, kohtu ja kontrollikoja, samuti teiste siinsete euroasutuste tööta-

jad. 3- kuni 4-aastased mudilased tuakse terveks päevaks ja 4–14-aastased lapsed pärast koolitundide lõppu eelkoolis või Euroopa Koolis. Koolivaheaegadel võivad kõik vanuserühmad kohal olla hommikust õhtuni.

Tööleasumisel öeldi mulle, et sellel inimesel, kel õnnestub see masinavärk laitmatult toimima panna ja käigus hoida, pole mingit probleemi ühe keskmise suurusega Euroopa riigi juhtimisega, muigab Aivar. Töötajate teadlikkus oma õigustest on siin suurepärase ja kui vaja, aetakse ka juuksekarv lõhki. Juhataja igapäevakohustuste hulka kuuluvad lisaks igapäevasuhtlusele töötajate ja lastevanematega igakülgne planeerimine, asjaajamine, koosolekud ja kokkuvõttev-aruandev bürokraatia. Suurem osa paberimajandusest ja igapäevatööst toimub siin prantsuse keeles, pedagoogiline tegevus praegu 15 keeles. Eesti keelt nende hulgas veel pole. Hetkel käib polüvalentse lastekeskuses ligemale paarküm-mend Eesti last.

Mitmekultuuriline keskkond

Tõlkijaametis tarvis läinud võõrkeeltele – saksa ja inglise keelele – on Aivari keeltepagasisse nüüdseks lisandunud

Maailises
Luxembourg`is mängitakse ka jalgpalli.
Aivar koos abikaasa Mairiga Eesti
koondisele kaasa elamas.

veel prantsuse keel. Ta on käinud ka luksemburgi ehk letseburgi keele tundides. Praktiseerida seda rohkesti prantsuse laensõnadega rikastatud saksa dialekti aga eriti ei õnnestu, sest selle rääkimisega saavad hakkama vaid üksikud euroametnikud ja letseburgikeelne suhtlus kohalike elanikega jääb enamasti tere-head-aega tasemele. Pikemad jutud aetakse ikka saksa, prantsuse või inglise keeles. Eks see Euroopa Liidu institutsioonis töötamine veidi riik-riigis-elu ole, möönab Aivar. Ka suur osa töövälisest suhtlusest toimub siinse eesti kogukonnaga.

Kuid paljude erinevate keeltega harjununa pole talle probleemiks, et tema sekretär on kreeklanna, assistentideks ema poolt itaalia verd belglane ja itaalia sugemetega prantslanna, lasteaia õppealajuhataja hispaanlanna ja pikapäevakooli õppealajuhataja prantsuse-belgia päritolu. "Lastega kohtudes oskan itaal-

Praegune lastekeskuse juhatamine Luxembourgis on keerulisem kui senised euroametid ja koolidirektoriks olemine Tartus.

lastest jõnglastele juba *alora, bambini* tervituseks hõigata. Eesti lastel on muidugi teatud eelis, nemad saavad minuga suhelda emakeeles." Õppimine ja võõrad kultuurid Aivarit ei hirmuta, vastupidi. Tartus koolidirektori ameti kõrvalt jõudis ta käia Tallinna diplomaatide koolis ja nüüdki istub aeg-ajalt Luxembourgis-Brüsseli rongis sülearvuti taga, et järjekordsele koolitusele sõita.

2003. aastal Luxembourgis tähtajalise lepinguga tõlkijana tööd alustades arvas Aivar, et see on aasta-paar kestev kõrvalpõige ja eelkõige silmaringi laiendamine. Praeguseks on olukord pisut muutunud. "Eelmisest aastast, pärast EPSO konkursi edukat läbimist ja korrektoriametis Euroopa Liidu alalise ametnikuna jätkates ning veelgi enam nüüd, veebruarikuust lasteasutust juhtides sai selgeks, et lähiaastatel ma ilmselt kodutanumale ei naase." Küll aga käib ta sageli Eestis ning üritab

hommikuti esimesena heita pilgu Eesti ajalehtedele ja uudistele. Samamoodi huvitab teda aga ka kohalik elu ja Luksemburgi käekäik.

Kodune Luksemburg

Kodunemine ei olnud siin keeruline, meenutab Aivar. Pealinn koos eeslinnaga on just Tartu suurune. Riik (Luksemburg), mille eestikeelne kirjaviis erineb pealinna (Luxembourg) omast, sarnaneb pindalalt Saaremaale. Seega on kõik käe-jala juures. Paarikümne minuti autosõidu kaugusele Luxembourgist jäävad kõik naaberriigid: Belgia, Prantsusmaa ja Saksamaa.

Oma lemmikkohta siinkandis, vanimasse Saksa linna Trieri kahe riigi piiril satub ta kõige meelsamini ja sagedamini. Reisimine on Luksemburgis kujunenud elustiiliks, sest kõik olulisemad Euroopa keskused jäävad siit alla kahe lennutunni kaugusele. Viimase puhkuse veetis Aivar abikaasaga Kanaari saartel ja meeleolukad nädalavahetused on möödunud nii Pariisis kui ka teistes metropolides. Uus kiirraudtee löik võimaldab 350-kilomeetrise vahemaa Prantsusmaa pealinna ja Luxembourgiga vahel läbida kahe tunniga. ➔➔

Aivari vanem tütar Triinu (vasakul) lõpetas Tartus Treffneri Gümnaasiumi, abikaasa Mairi ja noorem tütar Liisu elavad Luxembourgis.

Uuringute kohaselt on tegemist ka maailma ühe turvalisema pealinnaga. Et rahus ja roheluses tundub eriti tore elada koos perega, tõi Aivar Luxembourgigi ka kolmveerandi oma perekonnast. Vaid vanem tütar Triinu eelistas õpinguid Eestis, kus ta jõudis just finišisirgele Hugo Treffneri gümnaasiumis Tartus ja peab ülikooliplaane. Liisu on Triinust kolm aastat noorem, kuid koolivahetusega õnnestus tal ühe klassi jagu ettepoole hüpata ning Euroopa bakalaureusetunnistuseni jääb nüüd veel vaid kaks aastat. Aivari abikaasa Mairi töötab Euroopa Parlamendi eesti kirjaliku tõlke osakonna assistendina.

Tihedad tööpäevad

Praegust lastekeskuse juhatamist Luxembourgis peab Aivar kunagisest koolidirektori ametist Tartus keerulisemaks. Selliseid tegureid nagu näiteks keelevalik, vanuseaste ja sellega seonduv erinev päevakava, mida arvesse võtta, on oluliselt rohkem. Väga palju tööajast kulub kõikvõimalikele koosolekutele. Rohkesti laekub ka kirju, õnneks on nende hulgas osa, mis tuleb lihtsalt teadmiseks võtta, kuid samas on ka terve hulk, millele tuleb vastata loetud päevade jooksul. Et kõigeaegselt toime tulla, tuleb teinekord nii mõnigi tund pärast ametliku tööpäeva lõppu veeta kontoris arvutiekraaniga silmitsi.

Muu elutempo on Luxembourgis aga põhjamaiselt rahulik ja väärikas: kui tänav ikka üles kaevatakse, siis jääb liiklus suletuks kuudeks. Tööd tehakse siin mõnuga. Kuna firmadele makstakse tehtud töötundide alusel, kerkivad hooned aeglasemalt kui Eestis. Supermarketi kassajärjekorras võib olla ootamas ükskõik kui palju kundesid, kuid nii ostjad kui ka müüjad on kannatlikud ega kiirusta. Nii on oodata ka praegu planeeritava üle 8 miljardi Eesti krooni maksva Euroopa Kooli uue kompleksi valmimist alles kümnekonna aasta pärast. Sinna saab uued ruumid ka polüvalentne lastekeskus.

Ühtehoidev eesti kogukond

Selleks ajaks on Luxembourgis kindlasti palju rohkem euroametnikke ja ka eesti

lapsi. Praegused Luksemburgi eestlased on suhteliselt noored ja värskest uude riiki tulnuna hoiavad ühte. Eriti iseloomulik on see parlamendi, komisjoni ja kohtu tõlkeosakondade puhul, kus vahetud töökaaslased on samast rahvusest inimesed, selgitab Aivar olukorda. Ka tema enda peamise sõpruskonna moodustavad just kaasmaalased ning eestlaste arvukus selles kääbusriigis hindab ta umbes 300. "Igal juhul on alati peamurdmist, kus korraldada suurüritusi: jõulupidu, jaanituld, iseseisvuspäeva tähistamist."

Luksemburgi Eesti selts tegutseb väga aktiivselt. Tänavust aastat läbib üritus on "Eesti asi Luksemburgi tippu". See kujutab endast läbi aasta kestvat matkasarja riigi madalaimast punktist kõrgeima mäe tippu välja ja toimub kord kuus laupäeval või pühapäeval. Aga eestlased kogunevad niisama meelsasti samuti seltsiväliselt. Kuid loomulikult otsivad nooremad suhtluskaaslasi ka laiemal rindel, on Aivari kogunud silm tähele pannud. "Tore ja üllatav on näiteks kuulda, kui inglane, soomlane ja hispaanlane suhtlevad omavahel eesti keeles. Põhjus selleks on väga lihtne – nende abikaasad on eestlannad."

Polüvalentse lastekeskuse eestlasest juhi töö on aga täis üllatus. "Kui märtsi lõpus oli meil selle talve ainuke lumine päev, laekus minu lauale kaks kaebust. Esimese kirjutasid lapsed, kes olid nõrdinud, et hoovist lumi ära roogiti – nad ei saanud lumesõda mängida ega lumememme ehitada. Teine pärines emalt, kes lapsele järele tulles oli kingastatud aastaajale mittevastavalt. See tekitas temas meelepaha. Loomulikult esitasid ka kasvatajad küsimuse: kas me võime täna varem koju sõitma hakata. Minu täpsustusele vastuseks teatasid nad: eks ikka sellepärast, et teed on lumised..." Oma tabava huumorisoonega leidis Aivar kindlasti kõigile tujuloova ja konstruktiivse lahenduse.

Polüvalentne lastekeskus

Polüvalentne lastekeskus (*Centre Polyvalent de l'Enfance, CPE*) on Euroopa Komisjoni allüksus. See lasteasutus hõlmab lasteaeda (3- kuni 6-aastased mudilased) ja pikapäevakooli (6–14-aastased õpilased pärast koolitundide lõppu Euroopa Koolis ja hommikust õhtuni koolivaheajaga), kus käivad kõikide Luxembourgis asuvate Euroopa institutsioonide (parlament, komisjon, kohus, kontrollikoda), Euroopa kooli, investeerimispanga jt euroasutuste töötajate lapsed.

Polüvalentse lastekeskuse juures tegutseb ka lastesõim, kuhu saab tööpäevadeks jätta kolme kuu kuni kolme ja poole aasta vanuseid lapsi. Asutuse peamaja ise asub eurolinnaosas Kirchbergis ja lastesõime tööd korraldab Euroopa Parlament. Kuna lastesõimekohti selles hoones napib, renditakse lisa ka eralastesõimedelt üle terve linna.

Kui laps jõuab vanusesse 3–3,5 ja tuleb ise toime potilkäimisega (*toilet-ready*), siis on võimalus panna ta juba *Garderie*'sse, mis on Euroopa Komisjoni hallatava polüvalentse lastekeskuse osa (lasteaed pluss pikapäevakool).

Garderie's ehk lasteaiaas võib 3–4-aastane laps olla hommikul kaheksast õhtul seitsmeni. Lisaks saavad lasteaiaas käia ka eelkooliealised lapsed (4- kuni 6-aastased) pärast tundide lõppu. Praegu kestab nende eelkoolipäev esmaspäeviti pärastlõunani, teistel koolipäevadel lõpevad tunnid juba keskpäevaks.

Sama valem kehtib algastme ja nooremas keskastme koolilapse puhul, kel vanust alla 14 eluaasta ja keda vanemad ei saa või ei soovi pärastlõunani omapäi jätta. Tema saab võimaluse osaleda pikapäevakooli ehk õppekeskuse harivas tegevuses. Õpetajate range pilgu all tehakse kodus teha jäetud õppetükke, mängitakse, sportitakse, tehakse käsitööd, viibitakse värskes õhus, süüakse õhtuoodet ning ollakse lihtsalt toredas mitmekeelses ja -kultuurilises keskkonnas selle hetkeni, mil ema või isa tööpäeva lõpus järele tuleb.

Eurokratt külas presidendil

Vahetult enne Euroopa Päeva 9. mail käis Eurokratt külas Eesti presidendil Toomas Hendrik Ilvesel. President rääkis Kadriorus, miks tähistatakse Euroopa Päeva, kas Eesti inimesed tunnevad end eurooplastena ning kas ja kuidas saaksid eestlased Euroopa asjades rohkem kaasa rääkida.

Kuigi toetus Euroopa Liidule on Eestis hetkel äärmiselt kõrge, ei tunne me tihti peale end eurooplastena. Presidendi arvates on selle muutumine ainult aja küsimus. “Eurooplus, see on nii iseenesest mõistetav, kas midagi on õigesti või valesti tehtud. Näiteks lauakombed, sõnavabadus ja demokraatia,” ütles Ilves.

Väga palju räägitakse viimasel ajal, et eestlastel tuleks Euroopa asjades rohkem kaasa rääkida. Kurdetakse, et EL on niivõrd keeruline ja otsatu organisatsioon, mis on kaotanud sideme tavakodanikega. Küsisime presidendilt, kuidas ikkagi eestlased ja sealjuures ka pealinast väljas elavad inimesed Euroopaga paremini lõimuks ning sõna võtta saaks? Toomas Hendrik Ilvese sõnul tuleks eestlastel kindlasti Euroopa tegemistes osaleda. “Et iga inimene seda teha saaks, tuleb esmalt viia end kurssi sellega, mis Euroopas toimub. Millised on siinsed laiaulatuslikud protsessid, inimeste võimalused,” sõnas ta. “Võtame või näiteks Schengeni ehk Euroopa ühise viisaruumi. Tänu sellele peaks äärealadel elavate eestlaste elu paranema, sest piirid lähevad lahti.” Ja loomulikult saavad inimesed kaasa rääkida ka oma esindajate läbi Riigikogus, lisas president.

Eurooplus on enesest mõistetav.

Ilves meenutas oma jaanuarikuist külastäiki Tallinna südalinnas Rävalla puisteel asuva Euroopa Liidu infokeskuse avamisele. Siis rääkis ta sellest, et Eesti vajas paika, kust inimesed saaksid informatsiooni Euroopa Liidu kohta. “Nüüd on see olemas ning võimalus EL-ist parema ettekujutuse saamiseks käeulatuses.” Toonases avamiskõnes ütles president, et prantslaste ja hollandlaste “ei” üheks põhjuseks rahvahääletusel Euroopa põhiseaduse lepingu üle oli tema hinnangul just kodanike kasin arusaam Euroopa Liidu olemusest ja eesmärkidest. Ilves loodab, et Eestis

täidab selle lünga Euroopa Liidu infokeskus.

Juttu tuli veel sellest, et mai alguses tähistati EL-i liikmesriikides Euroopa Päeva. 9. mail 1950ndal aastal pidas Prantsusmaa toonane välisminister Robert Schuman oma kuulsa kõne Euroopa lõimumisest. President rõhutas, et Schuman nägi ette – Euroopa ei jõua kuhugi, kui riigid ja rahvad üksteist vihkavad. “Minule sümboliseerib see päev, et kui

matame sõjakirve, on see meile kasulik. Sellel päeval on sügav tähendus meile kõigile – kui leppida ära ja kokku leppida, võime palju saavutada,” lausus Ilves. Ise tähistas president Euroopa päeva Gruusias, sest oli siis seal riigivisiidil. Oma kõnes Tbilisis rääkis president ka ühtehoidmisest ja sellest, miks Eesti hoolib nii väga Gruusiast, kuigi see paik asub Tallinnast kaugel ning kus kliima, maastik ja kultuur meie omast erinevad. “Me tunne teatavat solidaarsust, meil on olnud sarnane saatus,” sõnas Ilves.

Mis puudutab Eesti kuulumist Euroopasse, on president alati avaldanud arvamust, et Eesti vajab ühtset Euroopa Liidu poliitikat ja debatti sel teemal. “See on üks olulisemaid küsimusi üleüldse, eriti kui arvestame, et Eesti avalik arvamus suhtub EL-i suure poolehoiduga,” märkis ta. Presidendi sõnul tuleb Eestil tõsiselt mõtleva hakata, kuhu me tulevikus kuuluda soovime ja mis on meie roll. Kas tahame olla otsustajate Euroopas, kuuluda tuumikusse või perifeeriasse. “Kutsun kõiki eestimaalasi üles mõtleva ja arutama neil Eesti tuleviku jaoks olulistel teemadel,” lausus Ilves lõpetuseks. **eh**

Tallinna lennujaam uuenduskuuril

TEKST: HELEN ENNOK

Järgmisel suvel on Tallinna lennujaam veelgi mugavam ja turvalisem kui seni, samuti ülimalt keskkonnasõbralik. Lennukid mahuvad paremini ja ohutumalt liiklema, reisijad pääsevad moodsa terminali kaudu kiiremini lennule ning saavad aega veeta uues, lennusildadele viivas mugavas galeriis. Kõik see saab teoks tänu Euroopa Liidu toele.

Praegu käib Tallinna lennujaama ümbruses kibe ehitustegevus – järjekordne veoauto sõidab piirdeaiaga kaitstud ehitusalale sisse tippajal iga kahe minuti tagant. Korraga on töös kaks suurprojekti, nii lennuliiklusala kui ka reisiterminali laiendamise-rekonstrueerimine. Mõlemad suurenevad poole võrra ja täiustuvad tehniliselt, mõlemat toetab Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond.

Õhuvärv Euroopasse

“Saame uue korraliku modernse lennujaama, nii lennuvälja kui ka reisiterminali,” räägib Tallinna Lennujaama arendusdirektor Tõnu Mühle. Kuna Eestis veel

selliste ehitiste osas kogemusi napib, kavandasid lennuliiklusala projekti sakslased ja reisiterminali prantslased. Ehitavad erinevad Eesti firmad. Samas rekonstrueeritakse nii reisiterminal kui ka lennuliiklusala komplekselt, kõik on üks tervik ning vastavuses kaasaegsete Euroopa Liidu tsiviillennundusnormidega. Mühle näeb lennujaama kui meie visiitkaarti, värvavat Euroopasse, ja kui mulje sellest on hea, on tema sõnul kõigil hea.

Tegemist on Eesti ühe kallima infrastruktuuri- ja kinnisvaraarendusprojektiga, kuhu AS Tallinna Lennujaam ja Euroopa Liit investeerivad koos kokku umbes 1.2 miljardit krooni. Suurem osa rahast tuleb Euroopa Ühtekuuluvusfondilt. Ettevalmistused lennukite seisuplatside ja ruleerimisraja ning reisiterminali uuendamiseks algasid juba 2003. aastal. Ehitus läks lahti 2006. aasta sügisel ja avamispidu võib oodata 2008. aasta suvel. Mõlema projekti ehitusperiood väl-

tab kokku 18 kuud. “See on tegelikult väga lühike aeg, arvestades ettevõtmise suurust,” nendib Mühle.

Muutused on keerulised ja mahukad, eriti kui samal ajal peab lennujaam toimima tiptasemel nii reisijate kui ka lennukite jaoks. Turvalisuses mõistagi järele ei anta. “Ühtegi osa ei saa ju kinni panna ega ära lõigata – vesi, elekter ja kõik muu peavad katkematult olema olema,” selgitab Mühle tööde keerukust. Praeguse terminaliga risti hakkab paiknema uus, 200 meetrit pikk ja 27 meetrit lai galerii. See ühendab lennule minemise väravaid ja on pikitud toidukohtade ning kauplustega. Uue galerii ehituse tõttu töötavad hetkel vaid kolm lennusilda. “Kõige sujuv ja komplikatsioonideta korraldamine on sellistes tingimustes tõeline väljakutse,” tunnistab Mühle.

Mugavam ja turvalisem

Suure töö tulemus väärib vaeva ja pingutust. Võtmesõnaks, mille ümber muudatused Tallinna lennujaamas keerlevad, on meid ümbritseva keskkonna kvaliteet. Tõnu Mühle sõnul näitab see, et Tallinna lennujaam tagab turvalisust ja ohutust. Tänu lennuliiklusala rekonstrueerimisele muutub lennujaam veel turvalisemaks ning lennu- ja keskkonnaohutumaks, suurem reisiterminali maht võimaldab pakkuda reisijaile rohkem mugavusi, et neil oleks lennujaamas mõnus ja hubane olla. Tiptunni ajal vähenevad järjekorrad, leidub rohkem ajaveetmisvõimalusi.

Viimastel aastatel on reisijate arv Tallinna lennujaamas suurenenud oluliselt kiiremini kui prognoositud. 2006. aastal külastas Tallinna lennujaama üle pooleteise miljoni reisija ning majanduse areng soosib tõusu jätku. Pidevalt suurenev reisijate hulk on seotud Eesti liitumisega Euroopa Liiduga, mis toob siia üha enam turiste, ärimehi ja tšarterreise, samuti odavlennufirmasid.

Suurem läbilaskevõime

Juurdeehituse tulemusena suudab 220 hektari suurusel maa-alal paiknev Tallinna lennujaam teenindada poole võrra rohkem reisijaid kui praegu. Paigaldatakse uued valve-, side-, elektri-, ja automaatikasüsteed.

mid, samuti rajatakse kaasaegne veterinaar- ja fütosanitaarpiiriinspektsiooni punkt lemmikloomade, toiduainete ning taimse ja loomse toodangu kontrollimiseks.

Lennuliiklusalal tehakse korda parandust ja valgustus. Planeeritud on ka pääste- ja tuletõrje õppeplats. Vaid lennurada, kust lennukid õhku tõusevad ja kuhu maanduvad, seekord ei uuendata, sest see vastab kõikidele standarditele ja on heas seisukorras.

See-eest avarduvad lennukite seisuplats ehk perroon ja pikeneb nende ruleerimistee. Tänapäevane ruleerimistee jääb juba lühikeseks ning selle laiendus parandab lennukite opereerimist ja muudab nende liiklemise turvalisemaks. Nüüd saavad lennuraja lihtsalt kiiremini vabastada. Seisuplatsid valatakse raudbetoonist, mis teeb võimalikuks väga suurte, kuni 400-tonniste lennukite kandmise ja lubab peatuda sellistel lennukitel nagu Boeing 747, millega sõidab näiteks USA president George W. Bush. Võrdluseks on maanteedel maksimaalseks kandevõimeks 60 tonni. Betooni valatakse uues lennujaamas ka torud ja maa-alused kommunikatsioonid, et tagada nende vastupidavus ja kandevõime.

Tähelepanu keskkonnal

Eriti uhke võib rekonstrueeritav Tallinna lennujaam olla kaasaegsele sadevee kogumise- ja eelpuhastussüsteemile, mis korjab ühte kohta kokku kogu lennujaama sadevee. Eestis ja Euroopaski unikaalne eelpuhastusjaam koos monitooringusüsteemiga oli üks peamisi argumente, miks Euroopa Liit Tallinna lennujaama projektile õla alla pani.

“Kaitseme keskkonda, mida EL väga väärtustab ja mis on vajalik kogu Euroopale,” möönab Tõnu Mühle. Lennukite jäätmisvastase tõrje aladelt tulev vesi läbib eelpuhastuse, enne kui see suunatakse edasi kanalisatsiooni. Lennujaama katusesse paigaldatakse temperatuuriandurid, mis võimaldavad täpsemini doseerida lennurajale kantavat jäätõrjevahendit. Selline monitooring hakkab Tallinna lennujaamas käima jooksvalt *online*-süsteemis. “Oleme ajast ees,” märgib Mühle.

Reisijatele silmaga nähtavamad muudatused toimuvad aga reisiterminalis, mis laieneb nii põhja kui ka lõuna suunal 18 meetrit, lääne-ida suunal lisan-

dub sellega risti uhke ja kaasaegne galerii. Kokku tuleb juurde ligi 13 000 ruutmeetrit pinda. Oluliselt lihtsamaks ja kiiremaks muutub lennule registreerimine. Juurde tuleb kolmandiku jagu ehk üheksa *check-in* lauda, mille uus süsteem võimaldab riskisutuses teenindada kõikide lennufirmade kliente.

Uudsed turvasüsteemid

Elektrooniliste *check-in* automaatide kõrval installeeritakse lennujaamas ka pagasi saajaprotsendilise läbivalgustusega neljaastmeline turvakontrollisüsteem – ikka tehnika viimane sõna. Samuti paigaldatakse uusimad elektri-, kütte-

ventilatsiooni- ja sidesüsteemid. Väga suure osa teeb nüüd ära automaatika. Pagasi käitlemise süsteem tuleb täielikult uus, vastavalt vajadusele tuleb juurde pagasikonveiereid. Kui teisiti enam ei saa, laiendatakse süvendatakse ka terminaliesist parklat.

Uude galeriisse rajatakse toitlustuskohad ja ukсед avab hulk poode-butiike. Tallinna lennujaam püüab järjest rohkem sarnaneda suurte lennujaamadega ning

Tasuta Internet

Tallinna lennujaama terminali avatud ja suletud tsoonis saavad kõik külastajad tasuta kasutada traadita internetiühendust. Lennujaamades ainulaadne tasuta WIFI pakub Tallinna lennujaama klientidele lisaväärust, võimaldades lennujaamas viibitud aega otstarbekalt kasutada. Lennu ootav või reisilt tulev sülearvutiomanik saab lennujaamas oma tavapäraseid tegemisi jätkata – pidada kirjavahetust, lugeda uudiseid või lihtsalt suhelda. Tasuta Internet Tallinna lennujaamas on eeskujuks kogu Euroopale.

avada brändikauplusi. Vanemad saavad jätta lapsed, kes ostlemise vastu huvi ei tunne, seal lennu ootamise ajaks mängutruppa. Galeriist viib lennule üheksa uut lennusilda tänase viie asemel. Seintel hakkavad põnevust pakkuma 3D ekraanid ja visuaalsete efektidega reklaamtendid. Kaheteistkümnnes üle kogu lennujaama jaotatud internetikioskis on Internetis surfamine kõigile tasuta, masinad on varustatud ka ID-kaardi lugejaga.

“Ilma nende rekonstrueerimistöödeta oleks Eestil läinud väga keeruliseks ka Schengeni ehk Euroopa ühise viisaruumi nõuete tagamine,” tunnistab Tõnu Mühle. Eesti ühineb Schengeni ruumiga 1. jaanuaril 2008 ja see tähendab, et reisijatevool jaguneb kaheks: Schengeni reisijad ja teised. Selle korraldamiseks leiti uue lennujaama projekteerimise käigus nutikas lahendus ning Euroopa Liidu/Schengeni piirkonna reisijaile ning nendele inimestele, kes lendavad väljapoole Euroopa Liidu piire, luuakse eraldi käigud ja ootesaalid.

“Oleme ehitusega graafikus,” kinnitab Mühle. Ta peab laienemist edaspidigi võimalikuks, sest ruumi lennujaama territooriumil veel on ja näiteks võib tulla praktiline vajadus *cargo*-vedude kompleksile järele. “Aga see on kümne aasta perspektiiv,” täpsustab ta. Hetkel hoiaime põialt, et käimasolev hiigelprojekt õnnestuks. **ek**

Tasuta Internet Tallinna lennujaamas on eeskujuks kogu Euroopale.

TEKST: MAI VÖÖRMANN

Aeg mõelda inimarengule

Soolise võrdõiguslikkuse volinik **Margit Sarv** on kindel, et see teemaatika puudutab kogu ühiskonda – meil kõigil on sugu, seletab ta lihtsalt.

Tavaliselt mõistetakse soolist võrdõiguslikkust kui vaid naistesse puutuvat küsimust. Milline on Teie vaatenurk?

Mina rõhutan küll alati, et sooline võrdõiguslikkus on naiste ja meeste võrdne kohtlemine, naiste ja meeste võrdsed õigused ja kohustused.

Üks konkreetne näide. Eesti meeste keskmine eluiga on naiste omast kümme aastat lühem – see on kahtlemata kurb näitaja. Aga samavõrd kurb on seegi, et paljud naised jäävad vanaduspõlves üksi. Üks asi on teise inimese toe ja seltsi puudumine, teine aga materiaalne pool – ühe inimese sisse-

tulekuga on raske toime tulla. Nii et meeste madal eluiga mõjutab tegelikult ka naisi.

Nagu näitas viimane Eesti inimarengu aruanne, on Eesti soolise võrdõiguslikkuse osas ikka veel n-õ punase laterna osas. Miks?

Esiteks võtab iga protsess teatud aja. Teiseks oleme ilmselt pööranud neile küsimustele liiga vähe tähelepanu. Viimased 15 aastat oleme rohkem keskendunud majanduslikule arengule, nüüd on aeg hakata mõtlema inimarengule, üks neist on ka sooline võrdõiguslikkus.

Kus on kõige suuremad puudujäägid?

Meie tööturg on väga segregeeritud – on olemas selgelt naiste ja meeste erialad, kusjuures naised on koondunud neile erialadele, kus palgad väiksemad. See on üks põhjus, millest tuleneb ka naiste ja meeste suur palgavahe (ligi 25 protsenti).

Kas leidub mõni soolise võrdõiguslikkuse valdkond, kus Eesti ei ole Euroopas viimaste seas?

Naiste tööhõive määr on Eestis üks Euroopa kõrgemaid – 2006. aastal oli see 61 protsenti. Ka naiste osakaal keskastme juhtide seas on meil suhteliselt kõrge – kolmandik.

Meil räägitakse soolise võrdõiguslikkusega seoses rohkem palgaerinevustest ja naiste vähesest poliitilisest esindatusest. Euroopa Parlamendis kevadel toimunud arutelu käsitles põhjalikult ka töö ja pereelu ühitamist ja naistevastast vägivalda. Kas meil tegeletakse aktiivselt nende probleemidega?

Mõlemad on selgelt soolise võrdõiguslikkuse teemad ja Eestiski pööratakse neile tähelepanu. Sotsiaalministeeriumi soolise võrdõiguslikkuse osakond tegeleb intensiivselt lähisuhte vägivalla, sh naistevastase vägivalla teemaatikaga. Nende juhtimisel valmistatakse ette tegevuskava, kus kaardistatakse probleemid, nähakse ette vastavate tugiteenuste väljatöötamine, määratakse kindlaks koostöö erinevate ametkondade vahel jne.

Osakond tegeleb aktiivselt ka töö ja pereelu ühitamise teemaatikaga, keskendudes eelkõige isa rolli suurendamisele laste kasvatamisel, stereotüüpide kummutamisele ja konkreetsete abinõude väljatöötamisele.

Mis on teie kui soolise võrdõiguslikkuse voliniku põhiline tegevussuund?

Selgitada tööandjatele seda kasu, mida ta saab läbipaistvatest palga-, värbamis- ja edutamissüsteemidest. Ehk küsimused: kuidas kujuneb palk, millised on lisatasud, kes neid saab, mille eest jne. Kõik need küsimused vajavad vastuseid.

Meil makstakse mehele ja naisele samasuguse töö eest erinevat palka, meil on selgelt välja kujunenud naiste ja meeste erialad – midagi tuleb nende probleemidega ette võtta. Muidu jääme-gi Euroopas n-õ punaseks laternaks. **ek**

Õiglase ühiskonna poole

TEKST: MAI VÖÖRMANN

Võrdsete võimaluste aastalt ootab Eesti Puuetega Inimeste Koja esimees **Helve Luik** eelkõige seda, et meilgi õpitakse järjest rohkem nägema inimest, mitte tema puuet.

Helve Luige sõnul on Eesti ühiskonna suhtumine puuetega inimestesse viimasel viiel aastal palju muutunud – paremuse ja avatuse poole. “Üheks põhjuseks on kindlasti see, et puuetega inimesed on oma õigustest teadlikumad ja julgevad oma probleemidest enam rääkida,” selgitab Luik. Kuid muutunud on ka ühiskond ise. Päevast päeva mõistetakse üha enam, et puudega inimene on üks meie hulgast. “Ta võib olla hinnatud töötaja, tore töökaaslane, naaber, klassikaaslane – ükskõik kes,” toob Luik näiteid.

Usaldus olemas

Viimaste aastate muutustest peab Helve Luik positiivseks, et tööandjad pakuvad puudega inimestele julgemalt tööd. Samuti rõhutab ta puuetega inimeste organisatsioonide tugevnenemist, mis näitab nii inimeste endi huvi koostöö ja ühishuvide eest seismise vastu kui ka nende organisatsioonide juhtide usaldusväärst.

“Võib kindlalt öelda, et organisatsioonid on nii tugevad ja nende juhid nii kompetentsed, et meiega arvestatakse igal tasandil,” usub Luik. “Kohalikud omavalitsused, ministeeriumid ja Riigikogu sotsiaalkomisjon kaasavad meid üha enam ekspertidena puuetega inimesi puudutavate otsuste vastuvõtmisse.” Ühes on ta kindel: võrdsete võimaluste täitumiseks on vaja ühistegevust.

Kõrged ootused

Kuid kunagi ei ole nii, et paremaks minna ei saa. Seepärast ootab Helve Luik võrdsete võimaluste aastalt palju. Ootab selle elluviimist, mis on kirjas sotsiaalministeeriumis võrdsete võimaluste aastaks välja töötatud tegevuskavas: õiguste te-

gelikuks muutumist, esindatust, mitmekesisuse tunnustamist ja austust.

“Eesmärgiks on tõsta inimeste teadlikkust sellest, et mis tahes diskrimineerimine on ebaseaduslik ning alustada laiapõhjalisi diskussioone võrdse kohtlemise olemuse üle, kaasates sellesse ka seni ühiskonnas alaeindatud grupe, ka puuetega inimesi,” selgitab Luik.

Tema sõnul on otsustusprotsessi kaasamine siiski vaid üks pool, teine on nende otsuste elluviimine. Ja mitte ainult uute otsuste, vaid ka nende, mis on kirjas aastate eest vastu võetud dokumentides.

Muresid jagub

“Üheks suuremaks murelapseks on meil ikka ligipääsetavus,” nendib ta. “Väga palju on asutusi, koole, transpordivahendeid, kuhu liikumispuudega või ratastoolis inimesed sisse ei pääse.” Suureks probleemiks on jätkuvalt transport tööle ja koju. Ühistransport neid probleeme ei lahenda, isikliku transpordivahendi mu-

retsemiseks ei ole välja töötatud toetusüsteemi, oma rahakott aga niisugust kulu- tust välja ei kannata ja seetõttu on paljud inimesed pidanud tööst loobuma. Töö aga aitab parandada puudega inimese materiaalset olukorda, annab suhtlemisvõimaluse ja inimene tunneb enast seotuna ühiskonnaga, seeläbi ka vajalikuna.

Suuremat tähelepanu ja abi oodatakse samuti peredele, kuhu sünnib või kus kasvab puudega laps. “Kui puudega lapse pere jääb tähelepanuta, on tal väga raske oma probleemidega üksi toime tulla. Laps vajab hoolt, rehabilitatsiooni, abivahendeid, pere aga nõustamist,” loetleb Luik valupunkte. “Eesmärgiks tuleb seada, et koolitatud ja hästi rehabiliteeritud laps tuleks täisealiseks saades ise oma eluga toime ja leiaks oma koha elus – seeläbi võidavad kõik.”

Puuetega inimesed on täieõiguslikud ühiskonna liikmed, seepärast saab neile võrdsete võimaluste loomine olla kõigi ministeeriumide, kogu ühiskonna eesmärk. Ja muutused algavad igast inimesest – meie kõigi suhtumisest, hoiakutest ja valmisolekust ulatada abikäsi. **ek**

Telegeeniline Katrin Vaga

TEKST: HELEN ENNOK

ETV hommikuprogrammi "Terevisioon" sädeleva saatejuhina vaatajate südamed võitnud **Katrin Vaga** (29) vahendab nüüdsest Brüsseli korrespondendina eestlastele uudiseid Euroopast. Inimeste ja kultuuridega kergesti kontakti leidev särasilmne reporter on juba sukeldunud uude ellu.

Kui maikuus proovis ta võõrsil kätt koos neli aastat Brüsselis veetnud Indrek Treufeldtiga, siis juunist toimetab teatepulga üle võtnud Katrin europealinnas üksi. Teda innustab armastus oma töö vastu ja usk, et seda infot on inimestele vaja.

Millised on olnud esimesed muljed uuel tööpostil ja uues linnas?

See oli täielik elumuutus. Minu elu ja töö praegu on ikka hoopis teistsugused kui varem. Seni võisin tööd ja muud elu eristada, kuid siin on need segunenud. Aga muljed on väga positiivsed. Muidugi tuleb alguses lahendada palju olmelisi probleeme ja tegeleda aeganõudva paberimajandusega, igasuguste dokumentide ja lubade ajamisega. Belgia on selles osas väga bürokraatlik ja asjaajamine on siin aeglane. Sellega kohanemine võtab küll aega.

Millise pagasi võtsid Eestist kaasa?

Huvitavad kogemused ja kolleegide toe. Kaheksa aasta eest televisiooni sattudes olin esimest korda elus veendunud, et selles vallas tahan end realiseerida. Alustasin Kanal 2s, sealt viis tee paari aasta möödudes Eesti Televisiooni. Aja jooksul muutusid tööd huvitavamaks ja pinget-pakkuvamaks, samuti suuremaid oskusi nõudvamaks. ETVs oli tohutu õppimise aeg. Suur lemmik ja eriti südamelähedane oli "Pealtnägija". Seda seltskonda nautisin meeletult. Väga meeldis teha "Tähelaeva", "Meie" oli omamoodi vahva. Absoluutselt uus kogemus oli aga loomulikult "Terevisioon". Kõik projektid on omal moel armsad olnud, nii toimetajana kui ka ise ekraanil olles.

Olid ikka varem Belgias käinud?

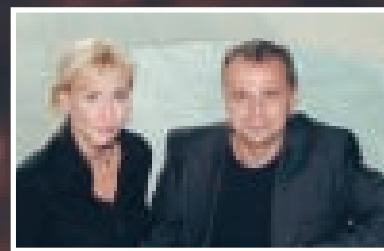
Paradoksaalne on see, et hetkel, kui ETV otsustas minu kasuks, olin läbi sõitnud peaaegu kõik teised Euroopa riigid ja nende pealinnad, kuid Brüsselisse mingil kummalisel põhjusel ei olnud sattunud. Veebruaris käisin vaatamas, sisse elamas, olukorraga tutvumas ja olin positiivselt üllatunud. Tean, et ei tohi millessegi eelarvamusega suhtuda, aga ikkagi kaldusin arvama, et Brüssel on ametnike linn. Tegemist oli aga hoopis sooja ja inimsõbraliku paigaga. Kui eurolinnakust välja saad, on Brüssel väike mõnus linn, hubane ja kompaktned, lahe! Mulle väga meeldib.

Millist kohta Euroopas pead oma lemmikuks?

Londonit. See on mulle kõige südamelähedasem paik, isegi rohkem kodulinn kui Tallinn. Olen Londonis pikemalt viibinud ja tunnen seal end hästi, meeldib see suurlinlik vibratsioon, mis Inglismaal on kombineeritud sealsete naljakate traditsioonidega. Linn ise madalate majadega pole ahistavalt kõrge, vaid mõnusalt laiali. Ühest küljest üks maailma modernseid metropole, teisalt jälle nii traditsioonides kinni.

Kas teletöö kõrvalt millekski muuks ka aega jääb?

Teles alustades olin veendunud, et minu töö on minu hobi ja nii see ka oli, neelates kogu aja. Samuti on see loomingulisemat sorti tegevus ja algul ma tõesti ei jõudnud selle kõrvalt muuga tegeleda. Aga aja jooksul olen taas avastanud oma vanad huvialad, mis midagi hingele annavad. Ajakirjanikuks olemine on ener-

Katrin võttis teatepulga üle neli aastat Brüsselis olnud Indrek Treufeldtilt.

Terevisiooni jõudis Katrin koos Toomas Luhatsiga juhtida kaheksa kuud.

giakulukas, palju suheldes vajan aegajalt enda laadimiseks üksiolemist, et analüütiline mõistus välja lülitada ja midagi lihtsalt oma kätega valmis teha.

Mulle meeldib niisama maailmas ringi rännata. Kui vähegi aega on, siis õmbelen. Loen suhteliselt isukalt. Periooditi ei jõua küll ühtegi raamatut kätte võtta, aga muidu olen kirklik lugeja ja võin kogu öö raamatu taga veeta, suutmata seda käest panna, isegi kui järgmisel päeval on tihe tööpäev. Juba lapsepõlvest saadik armastan joonistada ja maalida, muusikapisiku sain samuti juba kooliajal külge.

Mida Brüsselisse tulles pelgasid?

Igal juhul mitte teise riiki kolimist. Olen suhteliselt pretensioonitu ja mitte kinni kohtades või elustiilis. Arvestasin, et kohati saab olema suhteliselt raske materjalist läbi närida. See võtab aega, et omandada nipid, kuidas võõras keele- ja kultuuri-

"Olen õnnelik, et leidsin teles töö, mis mind jäägitult huvitab."

ruumis navigeerida. Aga kartsin tehnilisi viperusi, kogu tehnilist poolt. Olin seni monteerinud vaid suusõnaliselt ehk monteeriija kõrval juhendades, kuidas kõik peab välja nägema. Nüüd tuli hakata seda ise tegema ja algul on see raske. Iga liigutus võtab aega ning olukord, kus aega on vähe ja tuleb igasuguseid ootamatuid momente ette, võib kujuneda problemaatiliseks.

Kuidas uueks eluks valmistusid?

Õppisin prantsuse keelt, samuti montaaži. Tehnilise kaadervärgi selgekssaamiseks pole ümberjutustamisest tolku. Õnneks töötan koos väga hea operaatori Ahto Peetsoga.

Lugesin Euroopaga seotud teemade kohta, hoidsin silmad ja kõrvid selles osas lahti. Muidugi vaatasin Indrek Treufeldti lugusid hoopis teise pilguga.

Pean tööleasumist Brüsselisse enda jaoks väga suureks väljakutseks. Kui sellises kohas korrespondendina hakkama saada, on see tohutu kogemus. Nii et suur eneseharimisprojekt on see ka.

Mida tundsid kodust lahkudes, mida kodused minekust arvasid?

Enne ärasõitu tundsin natuke kurbust. Aga kui ratsionaalselt võtta, siis Brüssel on ju tegelikult Eestile nii lähedal. Lennukid käivad, on olemas telefon, internet, e-post, skype jne. See ei ole üldse nii traagiline. Kõik inimesed

minu ümber on olnud erakordselt toetavad ja eevil – keegi ei öelnud, et mõtle ikka järele või äkki ei peaks minema.

Kuidas sujusid õppetunnid Indrek Treufeldtiga?

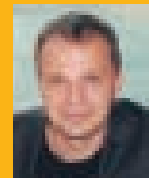
Indrek on olnud mulle väga suureks abiks ja toeks. Olen saanud temaga palju asju arutada ja vastused oma küsimustele. Ta mäletab ise oma siiatulekut ja on väga arvestav. Lisaks on Indrek muidugi väga erudeeritud ja nelja aastaga jõudnud Euroopaga nii hästi kohaneda, et koos veedetud aeg Brüsselis oli mulle väga hariv ja oluline.

Milliseid esimesi töid või kohtumisi pead enda jaoks kõige huvitavamaks?

Kõige huvitavam on seni olnud Pariisis käik ja Prantsusmaa presidendi valimised. Põnev oli jälgida niivõrd suuri sündmusi, olla kohal, kui tehakse ajalugu. Indrek kajastas neid presidendivalimisi Aktuaalses kaameras, mina Eesti Raadios. Ühtlasi sain esimese kogemuse, kuidas tehnilised probleemid endast märku annavad. Kui suures pressiruumis peaks olema kõik olemas, aga sinu arvuti lihtsalt ei tunnista sealset WIFI võrku, siis oled ikka hädas...

Millal jälle korra kodumaale satud?

Puhkan augustis, siis kui ka Euroopa Liidu institutsioonid. Osa sellest puhkusest veedan sünnikodus Saaremaal. **ek**

Indrek Treufeldt,
senine
korrespondent
Brüsselis

Brüsseli korrespondent peab jõudma igale poole Kesk-Euroopasse: Londonisse, Pariisi, Berliini. Väga lühikese aja jooksul tuleb läbi käia nii palju erinevaid kohti, et mitmekesisus on tohutu. See nähtud ja kogetud paika-de, inimeste ja muljete hulk kujundab maailmanägemises hoopis teistsuguse pildi, kui see oli varem.

Koos sellega on minus kasvanud eurooplaseks olemise tunne. Tajun paremini, mis on Euroopa mured ja probleemid, mida head on siin korda saadetud. Eestis seda nii hästi ei näe, seal on ikka Euroopasse rohkem "meie ja nemad" suhtumine. Minu jaoks on Euroopa ja Eesti mured juba sarnased, need jõuavad sealt siia.

On äärmiselt oluline, et Eesti telekanal on Brüsselis esindatud. Tegelikult peaks meie ajakirjanikke Euroopas palju rohkem olema, eestlasi töötab siin kahetsusväärset vähe. Kohalolek näitab, et me oleme olemas ja meile läheb toimuv korda, et me tunneme huvi ka näiteks Prantsuse presidendi valimiste vastu. Mõne prantslase või sakslase jaoks võib ajakirjanik üldse olla esimene eestlane, keda ta kohtab. Eesti meedia kannab mujal maailmas ühtlasi nähtamatut esindusfunktsiooni. Kui me seda ei tee, jätame suletud mulje ja keegi ei tunne meid.

Minu nelja Brüsseli-aasta jooksul on ka tehnoloogia niivõrd edasi arenenud, et praegu iseenesestmõistetavana tunduv mõte saata telepilt eestrisse kusagilt Hollandi kõrtsist või Prantsusmaa hotellist näis toona võimatu. Alguses kasutasin minagi satelliitide abil vana süsteemi, videofailide Interneti kaudu saatmine tuli alles hiljem. See on olnud üks katsetuste rida ja meie, eestlased, olime ühed esimesed, kes uued lahendused kasutusele võtsid. Nüüd pole enam "kolakaid" täis montaažiruumi, kõik vajalik on sülearvutiga kaasas ning lugusid saab teha igal ajal igast kohast, kus on Internet.

Vangistatud hetked

TEKST: TIINA KORHONEN

Hetk – kõigest üks väike hetk, mille fotokaamera on jäädvustanud. Üks kiire hetk, mis kunagi tagasi ei pöördu. Ainulaadne hetk, mis jäädvustab rõõmu ja valu. Maailma pressifoto *grand old man* **Erich Lessing** ei ole jutustaja nagu kirjanik. Vanameister ütleb, et tema töö on dokumenteerida.

Lessingi jäädvustused lumuvad – inimlikkus, siirus, elulisus – neid tabatud hetki peab ise kogema. Võtame foto kahest Euroopa suurmehest Inglismaa ilmselt tuntuima kodu, peaministri resident-si Downing Street 10 ees – Konrad Adenauer ja Winston Churchill. Kas need on tõesti Euroopa võimsaimad mehed? Kivikõvad võitlejad Teise maailmasõja eelsetes ja järgsetes tõmbetuultes? Kas see paksem juhtiski Inglismaa võitlust hitlerliku Saksamaa ülekaalu vastu ja teine, sakslane, kas tema tõesti koondas jõud Saksamaa taassünniks? Need on ju kaks vana inimest, natuke väsinud ja üksildased, kuid ilmselt ühed muhedad vanamehed, kes tänaval juttu ajavad?

Millest räägivad inimeste ilmed, kes liigutasid terveid Euroopa rahvaid nagu kabenupe? Nikita Hruštšov Jugoslaavias marssal Titol külas. Tito naine Jovanka seisab Nikita kõrval kaunis kleidis. Tema näoilmes on ironiat. On see suu-

natud tahumatule ja talupoeglikule Hruštšovile? Teeb Jovankat ärevaks võimalus, et Nõukogude Liit võiks oma vägedega marssida ka Belgradi ja tema mehe võimult tõugata? Ka suurmehed ja valitsejad on vaid lihast ja luust inimesed.

Konrad Adenauerit, Saksa pärastsojagaegsele poliitikale alusepanijat, Lääne-Saksamaa tugevuse ristiisa, on maailma kuulus austerlane Erich Lessing pildistanud rohkemgi. Näiteks kirikus pühapäeval missal. Mis mõtted liiguvad sügavalt katoliikliku Adenaueri peas? Sõja-aeg? Aeg koonduslaagris? Lessingi fotod on nagu realistlikud maalid. Hetk on vangistatud täiuslikult.

Viinist tagasi Viini, juured Israelis

Ka need, kes Erich Lessingit nimepidi ei tunne, on kindlasti näinud tema pilte. Kohutava purustustöö üle elanud Viini 12. märtsi pommitamise järel, Charles de Gaulle Alžeeria kriisi ajal... Peaaegu iga Lessingi foto on osa ajalooks saanud päevauudistest.

Austerlane Lessing on töötanud Associated Pressile, Life'ile ja Magnumile, teisisõnu kuumimatele uudisteagentuuridele ja ajakirjadele sõjajärgses Euroopas. Kuid... vanameister tuletab kerge huumoriga meelde, et pressifoto ei olnud neil päevil kuum, sellelt nõuti ennekoike absoluutset tõetruudust.

Erich Lessing sündis Viinis jõukas juudi peres. Tema isa oli hambaarst, ema kontsertpianist. Viini oli Viini, valsi-linn selle sõna tuntuimas tähenduses, elava vaimu- ning seltskonnaeluga. Kuni saabus aasta 1938 ja Hitler marssis oma vägedega Austriasse. Miljonid juudid Euroopas ei osanud kujutledagi oma tulevikku. Noorel Erichil õnnestus emigreeruda Iisraeli (sel ajal Palestiina). Tal oli rohkem õnne kui Auschwitzis tapetud emal.

Erich tegeles lihtsate töödega, muu hulgas kalakasvatusega. Peaaegu juhuse läbi leidis ta tee oma lapsepõlvhobi fotograafia juurde, sattus Briti armee teenistusse ning tuli tagasi Euroopasse.

Euroopa filmide õhtud Tallinnas

TEKST: KADRI KULL

Palju on kurdetud, et Tallinnas jääb kinosale aastatega üha vähemaks. Kui Euroopa Komisjoni esindus sel aastal südalinnas Euroopa Liidu info- ja kultuurikeskuse avas, otsustasime uutes ruumides tekkinud võimalusi ka filmisõpradega jagada.

50 inimest mahutav moodsa tehnilise sisustusega saal asub aadressil Laikmaa 15 (Kaubamajast üle tee ja Eesti Kunstiakadeemia kõrval). Märtsikuust alates on ELi info- ja kultuurikeskusesse igal neljapäeval kell 18.00 kogunenud seltskond nii Eesti kui ka välisüliõpilastest filmisõpru, kes tulevad osa saama Euroopa riikide filmiprogrammist.

Tasuta seansid kõigile

Tänu heale koostööle Euroopa riikide saatkondadega Eestis on siiani õnnestunud filmiõhtuid korraldada tasuta. See on filmisõpradele kindlasti hea uudis, sest piletit ostma ei pea. Filmide valikul lähtume saatkondade soovitustest ning sellest, kas Eesti publikul on varem olnud võimalus

1947. aastal kohtas Lessing noort naisajakirjanikku Traudlit, kes otsis Associated Pressile fotograafi. Ta ei leidnud mitte ainult tööandjale fotograafi, vaid ka endale abikaasa.

1945–49 oli Euroopas mõneti pöörane aeg. Inimesi ja riike haaras kergendus sõja lõppemise üle. Saksamaa ja Austria olid jaotatud militaartsoonideks, mida haldasid liitlased: Prantsusmaa, Inglismaa, Venemaa ja Ameerika Ühendriigid. Lessing on jäädvustanud patrulle sõbralikus koostöös ning ühte varna riputatud Prantsuse, Inglise, Venemaa ja Ameerika ohvitserimütse. Ent see kaunis aeg ei kestnud kaua. Ka Lessing oli kogenud julma ebaõiglust. Ehk oli see põhjuseks, miks ta tahtis vangistada tõe hetki Nõukogude võimu vastu üles tõusnud Berliinis 1953. aastal. Samuti dokumenteeris Lessing oma kaameraga Budapesti ülestõusu 1956.

Silmad, mis nägid Euroopat

Erich Lessing on pildistanud suurvaime nagu helilooja Ferenc Lehár ja dirigent

Herbert von Karajan, kuid ka tavalisi inimesi üle terve Euroopa. Lapsi Berliini rusudel, Ida-Berliinist lahkuvat vana naist, noort naist telefoniputkas Ida- ja Lääne-Berliini piiripunkti Westpoint Charlie juures, rahvarõivastes naisi Ungaris, emasid ja lapsi Varssavi karpmajade ees... Ta on pildistanud nii neid, kes mõjutasid miljonite inimeste saatust, kui ka neid miljoneid endid, st lihtsaid inimesi. Lessing on pildistanud nii sõjapurustusi kui ka uhkemaid ehitisi Euroopas. Erich Lessingi Kultuuri ja kaunite kunstide arhiiv (www.lessing-photo.com) on täis sadu tuhandeid kujutava kunsti šedöövreid või nende koopiaid. See väljendab ilu vastukaaluks barbaarsusele, julmusele ja purustamisele.

Lessingi piltidelt on näha paljukiidetud sotsialistliku argipäeva rangus, kuid ka lootus. Missivalimised kunagi nii elegant-ses Poola kuurortlinnas Sopotis – esimesed missivalimised kommunistlikus Poolas. Tuhanded on kogunenud neid vaatama. Ei ole võimalik tappa ilu ja põnevust.

neid filme näha. Ekraanile oleme toonud selliseid filme, mis on Euroopas või ka maailmas leidnud laiemat tunnustust.

Kevadsuvine filmiõhtute sari lõpeb 21. juunil, mil jõuab ekraanile viimane selle hooaja neljateistkümnest filmist. Filmiohtute käigus oleme näidanud Prantsuse, Inglise, Sloveenia, Portugali, Hispaania ning Makedoonia filme. Muu hulgas on kaavas olnud üle maailma tuntud filmid "Pinguviinide marss" (Prantsusmaa 2005), "Enne

vihma" (Makedoonia 2003) ning "Armastusega Ljubjanast" (Sloveenia 2005). Kõik filmid on ingliskeelsete subtiitritega.

Uus kogemus

Euroopa Komisjoni esinduse jaoks on filmiõhtute korraldamine uus kogemus ning ühe ametiasutuse jaoks ka mõneti ebatraditsiooniline ettevõtmine. Meie saali mahub neljapäeviti kindlasti veelgi rohkem vaatajaid.

Lessingi fotonäitus kuues Eesti linnas

Euroopa Komisjoni Esindus Eestis korraldab Euroopa Liidu 50. aastapäeva puhul kuues Eesti linnas kuulsa Austria fotograafi Erich Lessingi fotonäituse "80 pilti Euroopast". Näitus alustas aprillis Tallinnas ning lõpetab oktoobris Kuressaares. Vahepeale jäävad veel Rakvere, Tartu, Haapsalu ning Viljandi.

Näituse graafik:

11. aprill – 24. aprill
Eesti Rahvusraamatukogu 6. korrusel

15. mai – 2. juuni
Rakvere Linnagaleriis

6. juuni – 13. august
Tartu Ülikooli Ajaloo Muuseumis

15. august – 14. september
Haapsalu Kultuurikeskuses

17. september – 28. september
Viljandis J. Köleri Fondi näitusesaalis

2. oktoober – 31. oktoober
Kuressaare Kultuurikeskuses

Vilunud fotograafid ütlevad vahel, et kaamera silm näeb teistmoodi kui inimese oma. Arvatavasti näevad suurepärase fotograafide silmad nagu nende kaamera silmad. Erich Lessing ja tema kaamera silm on vaadanud Euroopat ja selle inimesi, on vaadanud ilu. On vaadanud ühe vana iidse kultuuri hälli. Nüüd on need vaated avatud ka Eestimaa vaatajatele. **ek**

Uut hooaega alustame taas septembris, täpsemalt neljapäeval, 6. septembril kell 18.00. Sügisese filmiõhtute kava leiab juba üsna pea Euroopa Komisjoni esinduse kodulehelt (www.euroopaliiit.ee).

Kui on soov saada Euroopa filmide õhtute kohta infot oma meilile, andke sellest teada e-posti aadressil info@euroopaliiit.ee.

ek

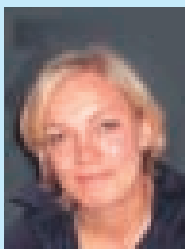

TEKST: HELEN ENNOK

Praktika Euroopa Liidus:

hüppelaud TULEVIKKU

Kevadel jättis **Marit Sillavee** oma töö avalike suhete vallas ning seadis sammud Brüsselisse, praktikale Euroopa Komisjoni infoühiskonna ja meedia peadirektooraati. Et jõuda lähemale oma unistusele töötada kunagi kommunikatsiooni regulatsiooni spetsialistina.

Kristiina Randmaa, Euroopa Parlament:

Läksin praktikale uudishimust. Kuna töötasin enne ajakirjanikuna, oli praktika minu jaoks nagu aja-

kirjanduslik eksperiment. Mul polnud mitte mingit plaani siia tööle jääda, kuid kujunes nii, et praegu töötan Euroopa Parlamendi eestikeelse veebikülje toimetajana.

Aga 2004. aasta sügisel alustasin praktikandina Brüsselis Euroopa Parlamendi külalisteistunges. Võtsin vastu Eesti ja Suurbritannia inimesi ja grupe, tutvustasin neile parlamenti, näitasin maja ja vastasin küsimustele.

See oli suurepärane kogemus inimesele, kes on värskest ülikooli lõpetanud. Praktika Euroopa Liidu institutsioonides pakub head võimalust teada saada, kuidas EL seespool

toimib. Seoses tööülesannetega pidin väga lühikese aja jooksul kõik parlamenti puudutava detailideni selgeks õppima, sest vastata tuli ju kõikvõimalikele väga erinevatele küsimustele. Samuti hakkasin aduma kogu Euroopa Liitu tervikuna ja mis on ühe või teise ettevõtmise tegelik mõte.

Kogemus omaette oli elamine välisriigis. Toimetulek Brüsselis mitmete rahvuste ja kultuuride keskel on väga palju õpetanud ja arendanud. Eesti noored võiksid aga rohkem ELi institutsioonidesse praktikale kandideerida, nende järele on paljudes osakondades sageli vajadus. Praktika on ka hea võimalus tulevikus siin tööd leida. Oma praktika ajal kuulsin mulle huvi pakuvast töökohast, osalesin konkursil ja osutusingi valituks. Nii tegelesin enne praegust ametit Euroopa Parlamendi teavituskampaaniatega. Praktika ELi institutsioonides on võimalus, mis võib muuta kogu elu – tasub proovida!

Tiina Põllu, Euroopa Parlamendi Eesti tõlkeüksus Luxembourgis:

Õppisin Tartus semiootikat ja kõrvalainena prantsuse

keelt, lisaks kaks aastat tõlkimist Pariisi ülikoolides, Sorbonne Nouvelle'is ja Denis Diderot's.

Hiljem Pariisis töötades soovisin saada professionaalseks tõlkijaks, milleks oli esmalt vaja töökogemust. Kuigi diplom ja väike kogemus oli olemas, tundsin, et sellest ei piisa. Uurisin välja, et enda täiendamiseks saab minna Luxembourgis ELi institutsioonidesse tõlkepraktikale.

Euroopa Parlamendi kodulehelt leidsin blanketi, saatsin avalduse ja kõik vajalikud dokumendid, viimasel minutil nagu ikka. Läks õnneks ja Euroopa Parlamendi Eesti

Brüsseli nn eurokvartalis, hiigelsuure Berlaymont'i nime kandva Euroopa Komisjoni peahoone ümbruses sagivad päevast päeva ülikondades ametnikud nagu sipelgapesas. Siinsamas lähedal asub ka Haljalast pärit eesti tüdruku uus kodu. Temagi on äratuntav euroametnike kaelakaardi järgi, millela range turvakontroll kedagi ühesegi Euroopa Liidu hoonesse ei luba. Kuid nädalavahetustel on siin väga vaikne, kinnitab vaid 22-aastane Marit – institutsioonide üks noorimaid praktikante.

Keeletunnid turul

“Pühapäevahommikuti käin kodu ligidal turul ja harjutan nii ka natuke prantsuse keelt,” räägib Marit. “Mõned müüjad tulevad vastu ja üritavad minuga inglise keeles suhelda. Mul on paaris letis juba tuttavad näod, kes kurke ja tomateid ulatades armsalt “pliiis” ütlevad.” Olgu tänaval või büroos, valitseb Brüsselis rahvusvaheline meeoleolu ning seltskond on mitmekultuuriline. Viie minuti jooksul võib kõnelus toimuda nii prantsuse, inglise, saksa kui ka hollandi keeles, kirjeldab hakkaja loomuga Marit kohalikku keeltepaabelit, kus ta eestlasi kuigipalju ei kohta. “Ümberlülitumine ühelt keelelt teisele on siin loomulik.”

Ilma väga hea võõrkeelteoskuseta ELi praktikale lootust pääseda ei ole. Võrreldes näiteks ülikooli ajal välismaal õppi-

misega, on see hoopis teine maailm. Praktikale tulevad juba vanemad inimesed, kes teavad, mida nad tahavad ja kuidas seda kogemust edaspidiseks eluks kasu tooma panna. Praktikantide keskmine vanus on 25 eluaastat, kuid samas leidub nii veidi nooremaid kui ka vanemaid, isegi 35-aastasi. Kõrgharidus on praktikakandidaatidele esimeseks ja väljapääsmatuks eelduseks.

Londoni kool ootab

Marit lõpetas Tartus bakalaureusekraadiga ajakirjanduse ja avalike suhete eriala ning pärast praktiseerimist Brüsselis soovib sügisel alustada magistriõpinguid Inglismaal. Teda ootab *London School of Economics and Political Science* ning kommunikatsiooni regulatsiooni eriala, mis annab talle põhjalikud teadmised meediateadustest, kommunikatsiooni uurimismeetoditest ning poliitilise kommunikatsiooni ja ringhäälingu olemusest. Edaspidi saab ta enda sõnul kasulik olla nii Euroopa Liidu institutsioonides kui ka Eestis.

Marit usub, et praktika ELis võib hiljem avada mitmeid uksi. "Soovitan kindlasti tulla, aga enne kandideerimisavalduse täitmist peaks enda jaoks läbi mõtlema, et miks ja millist tööd teha tahetakse. Tasub ka uurida, kas huvi pakkuv koht komisjonis, parlamendis või mujal institutsioonides just sinu ootustele vastab," kõneleb europraktikant. "Vanemad

Kõik Euroopa Komisjoni praktikandid veebruaris 2006.

olijad tegelevad siin aktiivselt ka kontaktide loomisega, et endale pärast praktika lõppu institutsioonides töökoht leida. Seega võib praktika olla heaks alguseks karjäärile Euroopa Liidus." Võõrsile minemist lihtsustab see, et ELi praktikakohad on tasustatud, samuti kompenseeritakse edasi-tagasi reisi kulud. Kuid kandideerida võib ka tasuta praktikale, sinna pääsemine on mõnevõrra lihtsam.

Tihedad praktikapäevad

Praktikandid töötavad Brüsselis ja teises eurolinnas Luxembourgis kõrvuti teiste ELi institutsioonide ametnikega ning täidavad nendega sarnaseid tööülesandeid. Nii osutus asjatuks Mariti hirm, et viis praktikakuud tuleb võib-olla niisama "passida" või et teda ei võeta tõsiselt. Tema kindel soov oli kõike võimalikku juurde õppida, täiendada oma teadmisi meedia ja kommunikatsiooni poliitika valdkonnas ning arendada inglise keele oskust.

"Mul on väga tore inglasest juhendaja Nicholas Heenan, kes tegi juba esimesel päeval selgeks, et tuleb aktiivselt tegutseda hakata ning laud kattus kohe ülesannetega." Seni peamiselt spontaanses ja kiires erasektoris kätt proovinuna tuli Maritil alguses harjuda komisjoni töotempoga. "ELi institutsioonide otsustusprotsesside põhjalikkuse tõttu võtab tekstide heakskiitmine üsna tihti suhteliselt kaua aega. Nii võib ajakirjanike päringutele vastamiseks varuda kuni kümme päeva, sest kõik peab olema dokumenteeritud ja paberil. Samas saab sel moel rohkem pühenduda ja anda põhjalikumaid vastuseid," selgitab ta.

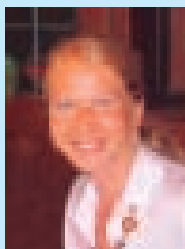
Paberimajandus tähtis

Bürokraatiat pakub Brüssel paraku igaks elujuhtumiks. Marit meenutab, kuidas kohale jõudes tuli end linna elanikuks registreerida ning saada selle alusel elamisluba. Ainult paberil tõestatud staatus võimaldas kohalikus pangas pangaarvet

tõlkeüksuses praktiseerisin oktoobrist detsembrini 2006. Luxembourgis jõudsin öörongiga Pariisist ja algul tundus kõik tume maa. Aga head juhendajad aitasid orienteeruda. Luxembourgis ootas ees väike Eesti – poleks arvanud, et seal on nii palju eestlasi. Elulised asjad, näiteks kuidas leida mõistliku hinnaga korter või tuba, osutusid hoopis keerukamaks kui praktika ise.

Praktikantide sotsiaalne elu oli parlamendi poolt väga hästi korraldatud, pidevalt toimusid seminarid ja väljasõidud. Käisime Strasbourg'is, Brüsselis, koos tekkis palju ideid, mida teha. Luxembourg jäi meelde kui turvaline ja roheline paik, kus on suurepärase vanade filmide kino Cinemathèque.

Jäin praktikaga väga rahule. Jõudsin nii palju õppida kui ka Euroopas ringi vaadata, leidsin hulga sõpru ja edaspidiseks vajalikke kontakte. Kohe pärast praktikat sain tööd tõlkeagentuuris Brüsselis, tõenäoliselt just tänu Luxembourgis kogemusele.

Maris Kuurberg, Euroopa Kohus:

Olin praktikal Euroopa Kohtus (EK) Luxembourgis viis kuud märtsist juulini 2006.

Kuna EK kohtulahendid tehakse prantsuse keeles, siis on EK-l oma tõlketeenistus, kus iga liikmesriigi jurist-lingvistid tõlgivad ühenduse kohtute lahendeid oma emakeelde.

Olin prantsuse keelt õppinud vaid loetud kuud, seega oli kohe tõlkimise juurde asumine väljastatud. Mind kui Eestis advokaadina töötanud kaasati algul hoopis terminoloogiatöösse. EK tõlkeosakonna töötajad peavad olema juriidilise kõrgharidusega, sest kohtulahendite eestindamisel on oluline Eesti õiguse ja kohtupraktika tundmine. Osakonnal on oluline roll ühtse terminoloogia

väljatöötamisel, et tõlgitavates tekstides kasutataks samu mõisteid. Sellist poolakadeemilist tööd ma teingi, otsides kohtu kasutatavatele mõistetele parimat vastet eesti keeles. Prantsuse keele oskuse täiendamiseks sain proovida ka tõlkimist.

Lisaks EK tööst ja kohtupraktikast parema ülevaate saamisele ning prantsuse keele õppimisele, meeldis mulle praktika juures veel Luxembourgis valitsev rahvusvaheline õhkkond. Kuna üheaegselt alustas praktikat umbes 25 praktikanti eri riikidest, siis moodustus tore rahvusvaheline seltskond, kellega koos arutada üksteise kodumaade erinevusi-sarnasusi ja tutvuda nii Luksemburgi kui selle lähiriikidega.

Minu jaoks oli praktika tõeliselt positiivne – seda nii saadud töökogemuste kui ka leitud sõprade poolest. Lisaks avas praktika ka uue võimaluse – jäin EK Eesti tõlkeosakonda jurist-lingvistina tööle veel ligi aastaks.

avada. Asjaajamine võtab palju aega, energiat ja närvirakke – enamik asutusi on avatud vaid üheksast viieni ning lõuna ajal ja nädalavahetustel suletud. Algul tuleb tööpäevast aega näpistada, et kõik paberimajandus korda saaks.

Ka sellega tuleb arvestada, et poed on õhtuti üldiselt kinni, nii et kogu ostlemine tuleb ära teha nädalvahetustel või lõunapausidel, jagab Marit oma kogemusi. Toidupoes peab eriti tähelepanelik olema. “Alguses oli raske vahet teha piimal ja hapupiimal ning kaerahelvestel ja riivsaial, aga eks õppisin siis oma eksemustest,” muigab ta.

Brüsselis noorele praktikandile meeldib, seal õpib iga päev midagi. “Olen praegu õiges kohas, sest ükski teine peadirektoraat ei aitaks nii palju kaasa mu tulevastele magistriõpingutele. Puutun kokku huvitavate teemadega, mida saan ära kasutada magistritöö kirjutamisel, loon kontakte edasiseks eluks ning käin komisjoni raamatukogus tulevase ülikooli kohustusliku kirjandusega tutvumas.”

Hoogne vaba aeg

Sama tempokalt kulgeb elu ka väljaspool kontorit. Marit hakkas võtma praktikantide endi korraldatavaid keeletunde ja pü-

hendab kaks tundi nädalas itaalia keelele. “Veel käin tennis, sest meile on soodsaid pakkumisi, ning loen palju.” Teised praktikandid on Mariti hinnangul tore-dad, aeg-ajalt käiakse koos lõunal või kohvipausidel. Praktikantidel on ka oma *stage committee*, mis aitab vaba aega sisustada, organiseerides väljasõite, tant-sutunde, veiniõhtuid ja palju muud. Igav Brüsselis ei hakka ning enamasti on üle kogu Euroopa europealinna tulnud noored aktiivse eluhoiakuga.

Siia võib pääseda igäüks, kel vähegi tahtmist ja motiveeritust.

“Mulle meeldib siin ja ma olen rahul,” kinnitab Marit jutu lõpetuseks. “See oli mulle tähtis verstapost, et suutsin oma seniste kogemustega ja nii noorelt nii kaugele jõuda. Eestisse jäid ju töökoht, millega olin väga rahul, tore kollektiiv ning kõik sõbrad ja tuttavad,” kõlab hääles tõsiseid noote. “Kaalusin kaua ja tõsiselt, et see praktika ei oleks tagasimine, vaid viiks ikka edasi. Praegu tean, et tegin õige otsuse. Komisjonist saadud kogemus kaalub kindlasti Eestist lahku-mise üles.”

Marit julgustab ka teisi noori pürgima Euroopa Liidu institutsioonidesse prakti-kale. “Siia võib pääseda tegelikult igäüks, kel vähegi tahtmist ja motiveeri-tust!”

ek

Puudega inimeste praktika katseprogramm

Euroopa Parlament toetab võrdsete võimaluste edendamist ja ergutab puudega inimesi osalema kõikides parlamendi praktikaprogram-mides. Puudega inimestele pakutakse tasustatava praktika võimalust, mille eesmärk on aidata kaasa nende pare-male integreerumisele töökohal ning parandada sellega võimalusi tööle-asumisel tulevikus.

See praktika on mõeldud nii üli-kooli või samaväärsse haridusasutuse lõpetanud inimestele kui ka neile, kelle erialane ettevalmistus ei nõua kõrgharidust. Programmi kaudu soo-vitakse anda paljudele puudega ini-mestele väärtuslikku töökogemust ning võimalust tutvuda Euroopa Par-lamendi tegevusega. Tasustatud prak-tika kestab viis kuud.

Praktika algusajad ja avalduste esitamise tähtajad

Praktika algus	Registreerumise tähtaeg
1. oktoober	15. märts – 15. mai (keskööni)
1. märts	15. august – 15. oktoober (keskööni)

Kandidaatide suurt hulka arvestades palutakse mitte viivitada avalduse esitamisega, et vältida süsteemi ülekoormust viimastel päevadel. Kan-dideerija peab olema praktika algu-seks vanem kui 18-aastane, tundma põhjalikult ühte ELi ametlikku keelt ja heal tasemel teist ametlikku keelt. Samuti ei tohi ta olla varem olnud ELi institutsioonides tasustataval praktikal või tasustataval tööle üle nelja järjestikuse nädala. Oma puuet tuleb tõestada arstitöendi või inva-liidsustunnistusega, mille on välja andnud riiklik ametiasutus. Praktikal osalemiseks valitakse välja vaid need kandidaadid, kes oma puuet tõenda-vad. Puuet ja sellega seotud erivaja-dusi puudutav teave tuleb esitada koos avaldusega.

Lisainfo: <http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?id=147&pageRank=4&language=ET>

Allikas: Euroopa Parlament

Kuidas saada praktikale ELi?

Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamen-di ja Euroopa Kohtu kodulehel on info ja ankeedid praktikale kandideerimi-seks.

Kõigepealt on vaja täita ankeet oma andmetega: koolitee, töökogemus, ELi alased teadmised ja kogemused, keele-iskus jms. Lisaks lühike põhjendus, miks soovitakse praktikale tulla. Nõutakse ka tõendit võõrkeelte oskuse kohta ja kõrg-koolidiplomit. Tõlkepraktikaks on lisaks emakeelele vajalik väga hea kahe Euroopa Liidu keele oskus, üks neist peab ole-ma ELi põhikeel – inglise, saksa või prantsuse keel.

Ankeet on küllaltki keeruline ja selle täitmine võtab aega. Avalduses tasub olla võimalikult detailne ning kirjutada selge ja täpne motivatsioonikiri.

Ühes kirjaga, et olete vastu võetud, saadetakse leping koos suure hulga pa-beritega, mis tuleb ära täita. Tihtipeale nõutakse veel lisadokumente. Valmis peab olema selleks, et paberite kogumi-ne nõuab aega: politseitõend, arsti-tõend, kindlustus jne.

Infot praktika kohta ELi institutsioonides leiab veebist

★ Euroopa Komisjon: http://ec.europa.eu/stages/index_en.htm

★ Euroopa Parlament ja teised insti-tutsioonid (Euroopa Keskpank, Euroopa ombudsman, Euroopa Nõukogu jt.): <http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?id=147>

★ Euroopa Kohus: <http://www.curia.europa.eu/en/infosprat/stage.htm>

Põnev Küpros

TEKST: KERTU KAERA

Küprose saarele on aastatuhandete jooksul jätnud oma jalajälje lähinaabrite kreeklaste ja türklaste kõrval veel pärslased, makedoonlased, roomlased, veneetslased, inglased. Rikas ajalugu ja mahe Vahemere kliima teevad Küprosest soositud sihtkoha, mida külastab igal aastal 2,4 miljonit turisti. Ent hoopis karmim on saare poliitiline kliima.

Saareriigi poliitilist olukorda iseloomustab juba aastaid nn “Küprose küsimus” ehk Türgi armee okupatsioon saare põhjaosas. 1974. aastal võttis Türgi armee enda kontrolli alla kolmandiku saarest, mis hiljem kuulutas end Põhja-Küprose Türgi Vabariigiks. Seda territooriumi ei tunnusta riigina ei Euroopa Liit ega rahvusvahelised organisatsioonid.

Juriidilises mõttes liitus 2004. aasta mais Euroopa Liiduga kogu Küprose saar, ent Euroopa Liidu õigustik kohaldub vaid saare lõunapoolele ehk Küprose Vabariigile. Koos Küprosega liitus Euroopa Liiduga ka “Küprose küsimus”, millest nüüd on saanud liidu siseküsimus ja keskne teema Türgi Euroopa Liidu suunalistes püüdlustes.

Endine Briti koloonia Küpros sai iseseisvaks riigiks 1960. aastal. Küprose iseseisvuse nõ tagajateks olid Kreeka, Suurbritannia ning Türgi, kellel kõigil omad ajaloolis-kultuurilised huvid saarel. Vaid kolm aastat pärast iseseisvust puhkesid rahutused kreeka ja türgi kogukondade vahel. Need tipnesid Kreeka katsega viia Küprosel läbi riigipööre, millele Türgi reageeris sõjalise sissetungiga 1974. aasta suvel.

Viimane jagatud pealinn

Eestist suuruselt neli korda väiksema saareriigi jaoks on poliitiline ja ka majanduslik poolitatus äärmiselt dramaatiline. “Küprose küsimust” näeb saareriigi külastaja oma silmaga pealinnas Nikosias. Pärast Berliini müüri langemist on Nikosia viimane poolitatud pealinn Euroopas. Saare jagab kaheks ka pealinna läbiv nn roheline joon ehk ÜRO kontrolli all olev puhvertsoon.

Samal ajal kui Küprose vabariigis valitseb kreeka õigeusk, kostub pealinnas teiselt poolt müüri mõseede kutse palvele. Türgi küproslased on islamiusku. Saare lõunapoolel on tugev Kreeka identiteet ning kõikjal Küprose lipuga kõrvuti lehvivad Kreeka lipud panevad vahel unustama, kus riigis parajasti viibid. Saare põhjapoolel on tänavapilt aga täidetud Türgi lippude ning Atatürgi hiigelmõõdus fotodega.

“Küprose küsimusega” seonduvalt on paljudel saareelanikel rääkida oma traagiline lugu. Saareriigi jagamisega löödi lahku varem sajandeid rahumeelselt koos elanud kogukonnad. Nii, nagu pidid paljud Kreeka küproslased jätma oma kodud põhjaosas, oli Türgi kogukond sunnitud kolima teisele poole saart Türgi poolt okupeeritud alale.

Katsed leida lahendus

1974. aastast alates on tehtud mitmeid rahvusvahelisi, peamiselt ÜRO juhitud katseid keerukas “Küprose küsimus” lahendada, kuid seni tulutult. Saare taasühendamine ebaõnnestus viimati 2004. aastal vahetult enne Euroopa Liidu laienemist kümnesse uude riiki. Aprillis 2004 hääletasid saare põhjaosas elavad Türgi küproslased Annani-nimelise ühendamisplaani poolt. Samas olid Kreeka küproslased plaani tingimuste vastu ning lükkasid selle referendumil suure enamusega tagasi. ➔➔

Küpros

Elanike arv: 766 000
 Eliga ühinemise aasta: 2004
 Poliitiline süsteem: vabariik
 Pealinn: Nikosia
 Pindala: 9000 km²
 Riigikeeled: kreeka ja türgi
 ELi liikmelisust peab heaks: 47% elanikkonnast
 Volinik Euroopa Komisjonis: Markos Kyprianou, tervishoiupoliitika
 Europarlamendi liikmeid: 6
 Valuuta: küprose nael

Vaikses mägikülas Kamposes saab Küprost massiturismita nautida.

Euroopa Liidu liikmena saab Küpros osa samadest hüvedest nagu Eesti. Euroopa Liidu rahaga viiakse ellu infrastruktuuri projekte, toetust saavad põllumehed, toimub inimeste ja kaupade vaba liikumine teistesse liikmesriikidesse. Iseseisva riigi püsijäämist tagab nüüd Euroopa Liit. EL-i hüved ei laiene aga Türgi küproslaste kogukonnale. Olles lootnud saare taasühendamist enne Küprose liitumist EL-iga, on Põhja-Küprose türgi küproslased nüüd Euroopa Liidus pettunud. Nemadki sooviksid täna EL-i kodanikud olla.

Püüdes olukorda leevendada ning saare taasühendamisele kaasa aidata, viib Euroopa Liit ellu Põhja-Küprosel majandust ja sotsiaalset keskkonda arendavaid projekte. Euroopa Liit soovib ka lihtsustada kaubandussuhteid Küprose Vabariigi ning saare põhjaosa vahel. Lõuna ja põhja vaheline piir avanes 2003. aastal ning valgele paberile tembeldatav tasuta "viisa" tagab turistile hõlpsa piiriületuse. Mitmed Kreeka küproslased mainivad, et nemad ei ole kasutanud võimalust endise kodu külastamiseks põhjaosas, kartes valusaid emotsioone.

Proovikivi Türgi teel

Küprose-Türgi konflikt on kogu Euroopa Liidule suureks proovikiviks. Türgi pää-

semine Euroopa Liitu on "Küprose küsimuse" lahendamisega lähedalt seotud. Iga uue riigi vastuvõtmise peavad EL-i liikmesriigid ühehäälselt otsustama. 2004. aasta EL-i laienemisele eelnevalt leidsid mõned skeptilised hääled, et taasühendamata saar ei peaks Euroopa Liiduga liituma.

2005. aastal alustas EL liitumisläbirääkimisi Türgiga, kellel oli kandidaatriigi staatus juba aastast 1963. Türgile seati tingimuseks tunnustada kõiki Euroopa Liidu liikmesriike, sealhulgas ka Küprost. Türgi ei ole Küprost aga tunnustanud ning keeldub avamast oma sadamaid ning lennujaamasid Küprose laevadele ja lennukitele. See on omakorda viinud Türgi liitumisläbirääkimiste takerdumiseni, sest Euroopa Liit otsustas pool aastat tagasi mitmetes valdkondades läbirääkimised peatada.

On raske ennustada, millal "Küprose küsimuse" lahenduse saab. Paljuski sõltub see mõlema poole poliitilisest tahetest. Hiljutised jõupingutused lahenduse leidmisel, mis käivad eelkõige ÜRO järelevalve all, pole vilja kandnud. Vaatamata karmile poliitilisele kliimale on Küprose saar võluv ja põhjamaalasele eksootiline ning väga mõnusa kliimaga paik, mida tasub reisihuvilisel kindlasti külastada. **ek**

14,5 miljardit põllumajandusele

Aastatel 2007–2013 saab Eesti Euroopa Liidust põllumajanduse ja maaelu toetuseks ligi 11,2 miljardit krooni, koos riigipoolse rahastamisega ulatub toetussumma 14,5 miljardi kroonini.

Selle raha kasutamiseks koostati Eesti maaelu arengukava 2007–2013, millega suunatakse 40 protsenti rahast põllumajandus- ja metsandussektori konkurentsivõime parandamisele. Kuna pärast 2013. aastat võivad toetused oluliselt väheneda, peavad Eesti põllumehed suutma pärast seda toetusteta turul konkureerida ja sealt ka põhitulu saada.

39 protsenti toetusrahast suunatakse keskkonda. Sellest makstakse näiteks keskkonnanalaste kitsendustega alade (Natura 2000) ja poollooduslike koosluste hooldamise toetusi, eraldatakse raha kiviaedade taastamiseks ja rajamiseks. Olulised on samuti toetused ohustatud tõugudele (eesti

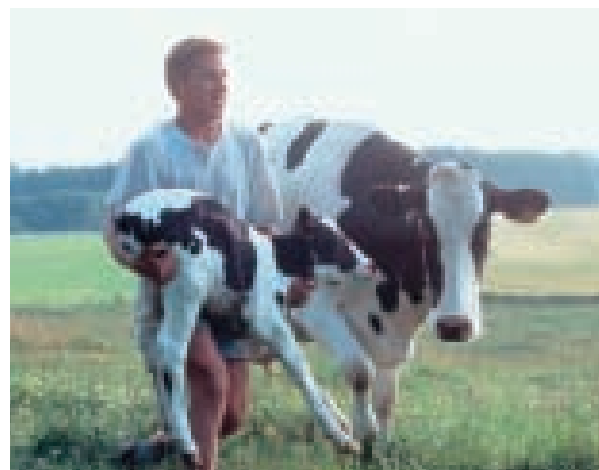
hobune või eesti maatõugu veis) ja sortidele (Sangaste rukis).

Veidi üle viiendiku (21 protsenti) läheb maaelu mitmekesistamisele. Maainimesed ei tegele juba ammu enam vaid põllumajandusega. Just neile, kes tahavad põllumajanduse kõrval või selle asemel hakata tegelema kas maa-turismi, seene- või ravimtaimede kasvatamisega või hoopis millegi muuga, ongi ette nähtud eraldi toetussummad.

Kõige paremini teavad ühe või teise paikkonna vajadusi ikka kohalikud inimesed. Seetõttu eraldatakse seitsme aasta jooksul märkimisväärne summa ka kogukonna

ühistegevuse arendamiseks, kohaliku omapära ja traditsioonide väärtustamiseks ning uute ja kohaliku kogukonda tugevdavate ideede elluviimiseks (vt www.agri.ee/mak).

ek

Mis on olnud Teie suurim Euroopa-elamus?

Jaanus Rohumaa, lavastaja:

Minu üks esimesi ja meeldejäävamaid Euroopa avastusi toimus aastal 1994, kui hakkasin lavastama itaallase Luc-

hino Visconti tükki "Rocco ja tema vennad". Siis tekkis kinnisidee minna Itaaliasse koha peale asja uurima. Toonasest Itaalia saatkonnas Gloria restorani lähedal sain passi viisa juurde templi *attività artistica* ehk artistlikuks tegevuseks. Väga uhke tunne oli.

Siis tekkis kohe küsimus, kuidas sinna kohale saada, sest ega raha tollal eriti polnud. Ühe Viinis töötava sõbra vana Citroë-niga läkski sõit Euroopa südamesse lahti. Sel ajal niimoodi minnes tundus väljakutse suur ja ikka värin oli noores hinges.

Minu toonane pruut õppis Saksamaal ning esimesed seiklused algasid seal. Olude sunnil ööbisime autos ning ühel hommikul ärkasime kusagil Kesk-Saksamaal püstolikooputuse peale aknale. Kuna sõbra saksa keel oli sorav, saime politseile ikka ära tõestada, et me pole poola autovargad.

Prantsusmaal Avignonis paavsti palee trepil istudes tuli üks jaapani turist minult välgaselt prantsuse keeles küsima, et kus siin teatrietendusi näha saab. Siis tuli küll tunne peale, et nüüd olen tõesti Euroopasse jõudnud. See oli hea ja kodune tunne ning minu vaimustus kõigest siiras ja suur.

Hiljem jõudsime veel Vahemere äärde välja ja lõpuks ikka sihtpunkti Itaaliasse ka, Milano ümbrusse. See oli minu esimene Euroopa avastusretk ja muljed olid ülevad.

Ivari Padar, rahandusminister:

Minu kõige suurem Euroopa-elamus on tööne ja pärineb ajast, mil olin ametis põllumajandus-

ministrina. Nägime ministriumis mehe moodi vaeva, et käima lükata selline Euroopa Liidu programm nagu SAPARD. See oli ellu kutsutud, et toetada liitumise eel Eesti ja teiste riikide põllumajandust ja maaelu ning edendada maapiirkondades majandustegevust, parandada sealset sotsiaalmajanduslikku infrastruktuuri.

Tegime mitu aastat kõvasti tööd ja kokku sai investeeritud 2,2 miljardit krooni. Näiteks osteti 309 traktorit, ehitati 25 loomalautu ja 79 turismitalu. Nõuetega sai vastavusse viidud 38 piima-, 25 liha- ja 24 kalandustööstust. Küladesse ehitati 9 seltsimaja ja lisaks veel palju mänguväljakuid, lõkke- ja kiigeplatse, matkaradasid, paadisildu jm. Toetusi maksti kokku välja üle 1,062 miljardi krooni.

Nüüd on hea tagasi vaadata ning tõdeda, et asjast sai asja ja Eesti maarahvale abi. Ilma Euroopa toeta oleks Eesti elu väljaspool Tallinna täna palju nukram.

Laura Põldvere, laulja:

Sel aastal oli mulle suur au ja elamus, et sain edasi anda Eesti punktid Eurovisiooni lauluvõistlusel. Olin väga

üllatunud, kui mulle seda võimalust pakuti. Olen alati vaadanud, et tuntud inimesed teevad seda ja nüüd siis mina...

Aga kogemusena oli see väga vahva. Istud üksi stuudios ja vaatad kaamerale otsa, naeratades eikellelegi. Seal ju publikut pole ning seda ei näe samuti, mis teleekraanil toimub. Operaator ütleb, et nüüd on otse-eetrini jäänud kaks minutit, minut... Siis juba kuuled saatejuhte tervitamas "Tere Tallinn!" Punktid saabuvad vahetult enne esinemist.

Enne võistluspäeva öhtut toimusid mitmed proovid, kus tuli küll tehnilisi väpemeid ette, aga peateaste sujus suurepäraselt. Teleinimesed on eriliselt sõbralikud ja andsid oma rõõmsa meele ja toetusega palju energiat. Aga eks ärevust oli ikka ja närvi veidi sees, kuigi seekord oli stuudios ikka leebem kui 2005. aastal Kiievis ise Suntribe'i koosseisus laval olles. Suure publiku ees vahetult üles astuda ja laulda on ikka midagi muud, kui paar lauset kaamerasse öelda. Selleaastane etteaste oli minu jaoks pigem telekogemus, samuti olen praegu üldse kogenum esineja kui kaks aastat tagasi. Kuid väga vahvad elamused mõlemad!

Postita oma arvamus

Millistel teemadel sooviksite edaspidi Eurokratist lugeda?

.....

Soovin tellida Eurokrati tasuta koju.

Nimi

Aadress

.....

Vastused palume saata
EUROOPA KOMISJONI
ESINDUS EESTIS
RÄVALA 4
TALLINN 10143

või tuua lähimasse
 Europe Direct infopunkti
 (aadresse vt lk 3).

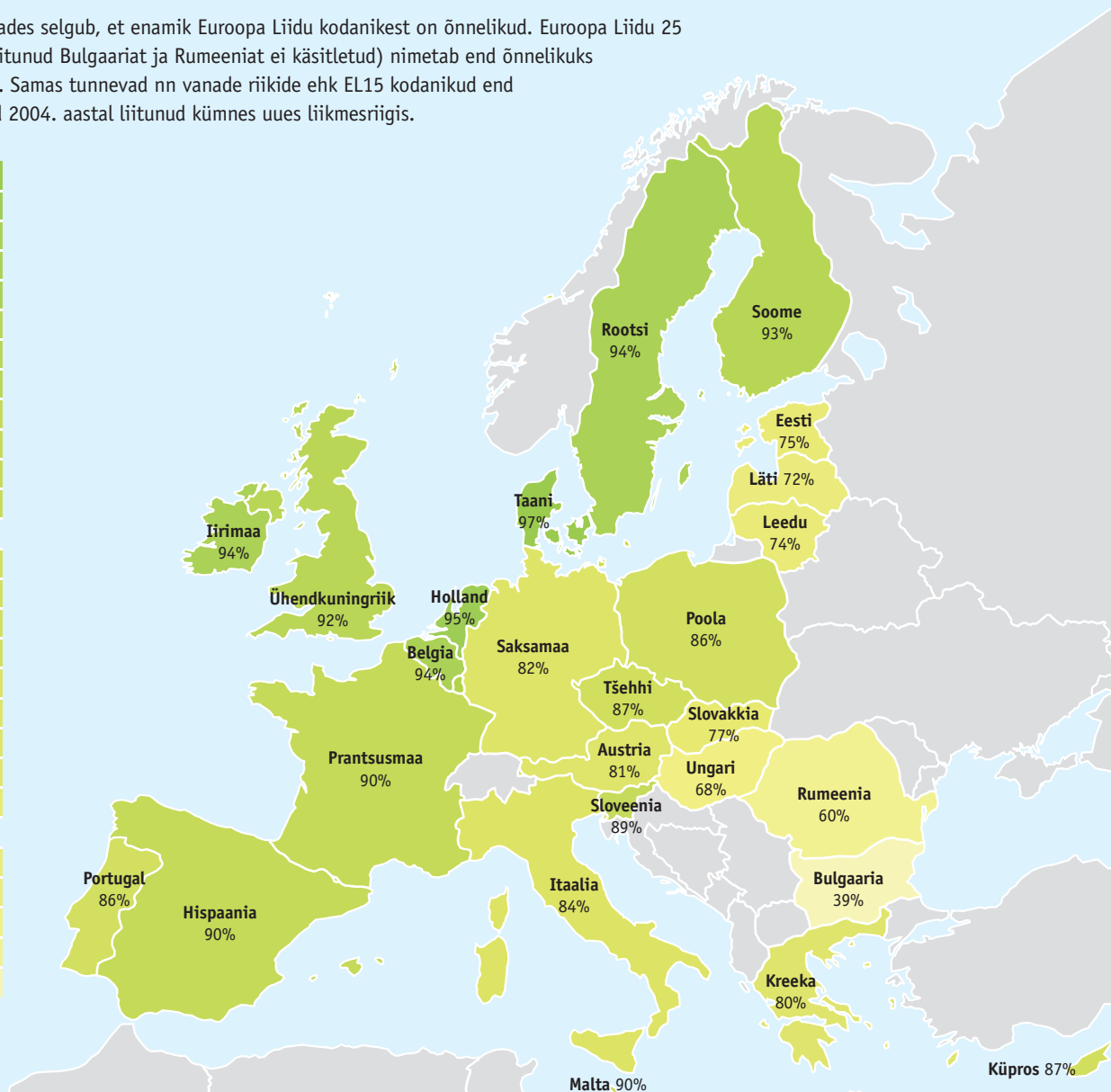

Kui õnnelikud on inimesed Euroopa Liidus?

Kuidas ollakse rahul eluga Euroopa Liidus? Kas inimesed peavad end õnnelikuks? Et paremini mõista eurooplaste sotsiaalset reaalsust, võttis Eurobaromeetri küsitlus 2006. aasta lõpus arvesse väga erinevaid igapäevaelu dimensioone ning uuris inimeste heaolu ELis.

Erinevaid faktoreid arvestades selgub, et enamik Euroopa Liidu kodanikest on õnnelikud. Euroopa Liidu 25 liikmesriigist (2007. aastal liitunud Bulgaariat ja Rumeeniat ei käsitletud) nimetab end õnnelikuks keskmiselt 87% küsitletutest. Samas tunnevad nn vanade riikide ehk EL15 kodanikud end õnnelikumatena kui inimesed 2004. aastal liitunud kümnes uues liikmesriigis.

Taani	97%
Holland	95%
Belgia	94%
Iirimaa	94%
Rootsi	94%
Luksemburg	93%
Soome	93%
Ühendkuningriik	92%
Hispaania	90%
Prantsusmaa	90%
Malta	90%
Sloveenia	89%
EL KESKMINE	87%
Küpros	87%
Tšehhi	87%
Portugal	86%
Poola	86%
Itaalia	84%
Saksamaa	82%
Austria	81%
Kreeka	80%
Slovakkia	77%
EESTI	75%
Leedu	74%
Läti	72%
Ungari	68%
Rumeenia	60%
Bulgaaria	39%

Allikas: Eurobaromeeter 2006

Ära rabista tühjalt!

www.euroopaliiit.ee

Kogu info Euroopa Liidu kohta ühest kohast ja korraga. Proovi järgi.

